

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 8

SAYI : 93

EYLÜL 1969

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ISO çalışmalarında RCD ve TSE	3
TSE'den haberler	5-11
İhraç mallarının dene- timinde «Hakem Heyet- leri»	13
Basınçlı hava için lâst- ik hortumlar standartı	14-15
Su filtreleri (kum filt- re) Standardı	16-17
Mektup	19
Tüketiciler halkımız Stan- dardlara uygun, ucuz meyve ve sebzeye kavu- şuyor	21-23
Standard Dünyasından	
Haberler	25-29

Summary Of Contents 30-32

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Eylül 1969 tarihinde basılmıştır.

BU SAYIMIZ

Ay içinde, ISO Merkezinde önemli toplantılar yapılmıştır. Bu toplantıların önemi hem 1970 yılında Ankara'da yapılacak ISO Genel Kurul Toplantısı ile ilgili kararlar alınması, hem de standardlar konusunda kararlara varılmasıdır. Bu toplantılarla, İran Standardlar Teşkilâtı Müdürü Rıza Shayegan'ın ISO Başkan Yardımcılığına seçildiğini de belirtmek istiyoruz. Bu toplantılarla ilgili haberleri iç sayfalarımızda verdığımız gibi bir yorumu da başyazımızda sunuyoruz.

TSE'de, Mühendis Odaları Yönetim Kurulları ile TSE Yönetim Kurulu arasında ortak bir toplantı yapılmış ve tam bir işbirliği yapabilme yolları üzerinde durulmuş, önemli bazı kararlara varılmıştır. Önümüzdeki aylarda bu konuda gelişmeler olacaktır.

TSE Yönetim Kurulu Üyesi Tarık G. Somer, ay içinde, Lüksemburg'a giderek Avrupa Oto Lâstikleri ve Jantları Derneği toplantısına katılmıştır. Bu toplantı ile ilgili bir haberimizi de iç sayfalarımızda veriyoruz.

STANDARD

size verecek çok şeyimiz var!

Yeraltı kablosundan zil teline kadar. Hepsinden önemlisi size TÜRK STANDARTLARINA uygun kaliteyi verebiliriz.

0,05 mm. den 3 mm. çapına kadar emaye bobin telleri de KAVEL'in kaliteli mâmûlleri arasındadır.

Kablodan yana da rahat etmek istiyorsanız KAVEL'e güveniniz. Bugüne kadar güvenenler gibi siz de kârlı çıkarsınız. Çünkü TSE garantili KAVEL markası üstün kalitenin sembolüdür.

KAVEL

KAVEL KABLO VE ELEKTRİK MALZEMESİ A.Ş.
İstinye - İstanbul Tel: 63 34 00 Telgraf: Kavelkablo - İstanbul

ADMAR

ISO ÇALIŞMALARINDA RCD VE TSE

Muzaffer UYGUNER

Eylül 1969 ayının son haftaları milletlerarası standardizasyon çalışmaları bakımından memleketimiz hesabına çok hareketli ve başarılı geçmiştir.

ISO'nun 25 Eylül günü Cenevre'de yaptığı Konsey toplantısına, TSE Yönetim Kurulu Başkan Vekili Celâl İmre'nin yönetiminde katılan Türk Heyetinde üye Kâzım Turgay ve Genel Sekreter hazır bulunmuş, bu toplantıda RCD'nin öbür iki ortağı İran ve Pakistan da yer almışlardır.

Ondört üyesi bulunan ISO Konseyinde her üç RCD memleketinin yer alması ilk defa görülen ve milletlerarası standardlar örgütü tarihinde bizler için unutulmayacak bir olaydır.

Konsey Başkanlığı, üç yıl için buraya seçilen TSE Başkanı Faruk A. Sünter'in yaptığı da göz önünde tutulursa, Türkiye'nin ve RCD ortaklarının kazandığı milletlerarası prestijin önemi daha kolay anlaşılabilir.

ISO Konseyi, 1970 Eylül'ünde ANKARA'da toplanmayı kararlaştırmıştır.

Bu konuda ikinci bir karar da üç yılda bir, bine yakın delegeyi bir araya getiren Genel Kurul Toplantısının 1970'de yine ANKARA'da yapılmasını öngörmüştür. Dünya çapında ün yapmış kimselerin, standardizasyon dâvası etrafında tüketici, taşıma, sına夫 emniyet, tarım gibi herkesi ve bilhassa memleketimiz sanayi ve tarımını ilgilendiren konularda yapacakları üç açık oturumla süsleyen bu programda, ondan fazla milletlerarası teknik komite toplantısı da yer alacaktır.

Bütün standard dünyasının gözlerini Ankara'ya çevirecek bu olayın önemi meydandadır. Ve 1970 yılı için Ankara'nın seçilmiş olması bir tesadüf eseri değildir. Bütün bu gelişmelerle yalnız TSE mensupları değil, bütün Türkler hâkîyle iftihâr etmektedirler.

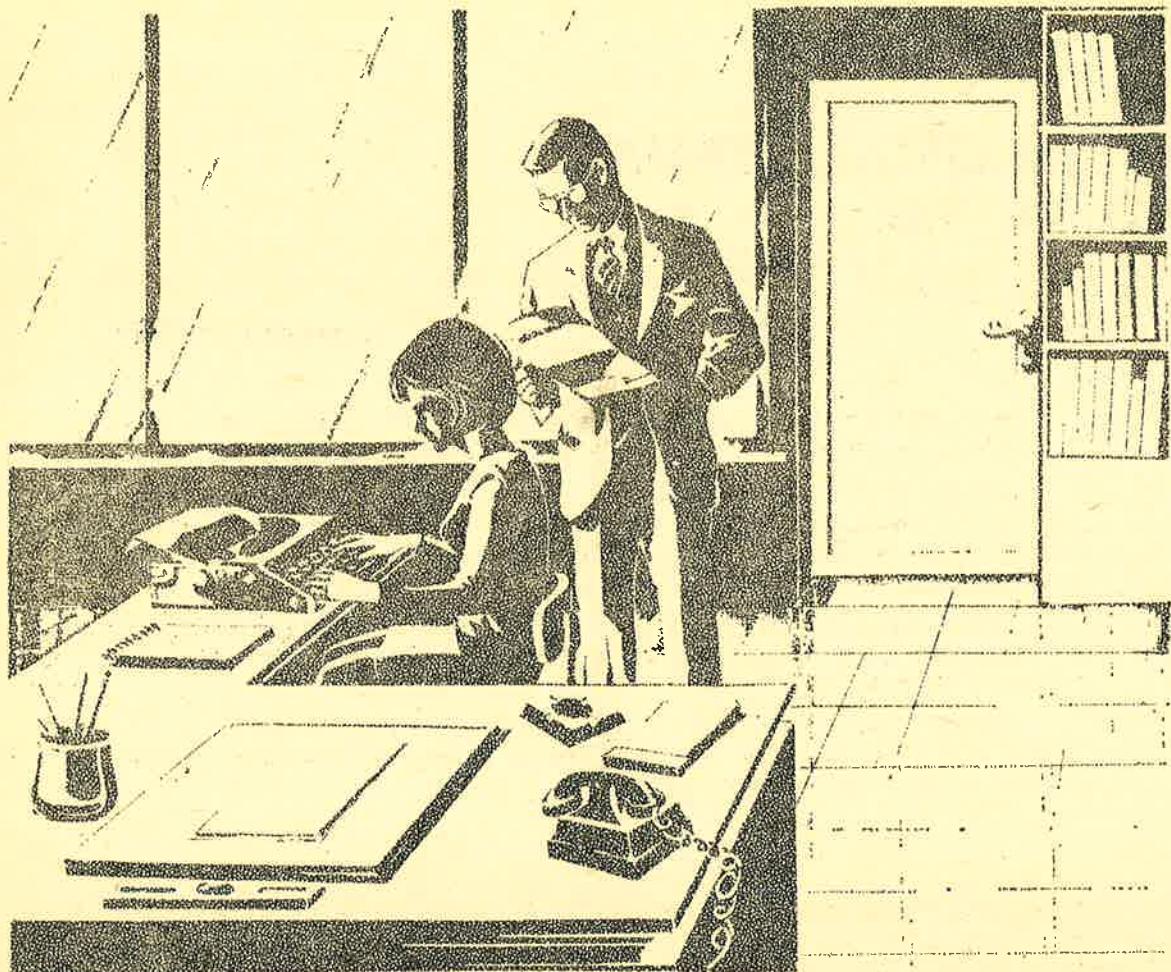
Eylül 1969 ayında TSE Yönetim Kurulu Üyesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nden Prof. Dr. Tarım Somer de Lüksemburg'da toplanan Avrupa Lâstik ve Jant Teknik Organizasyonu Genel Kurulu'na katılmış ve dünyada ilk oto lâstikleri standardını yapma şerefini elinde tutan TSE, bu toplantıda, ilk Millî Standardlar Enstitüsü olarak bu önemli kuruluşu üye seçilmiştir.

Bu tevcih, TSE'nin milletlerarası prestij kazancına bir yeni halka daha eklemiştir.

Dostumuz İran Enstitüsü Müdürü İng. R. Şayegân'ın ISO Konseyince Başkan Vekilliğine seçilmesi ile, 1970 yılında ISO'nun Başkanlık Divanı tamamen RCD memleketlerine geçmiş olmaktadır.

Bir Türkün Başkan, bir İranının Başkan Vekili olarak yöneteceğî ISO'ya başarılar dileriz.

Temiz bir işyeri... rahat bir çalışma.

GRAFİKA TE 694 M

Müessesenizde muhakkak işyerinizin temizliğinden mesul bir kimse vardır. Temizlik, günlük problemlerinizin arasında belkide üzerinde durulacak bir nokta değildir. Ancak, rahat bir çalışma için işyeri temizliğinin önemli bir faktör olduğunu unutmayın. Müessesenizi ziyaret eden herhangi bir kimse daha içeri adımını atar atmadan bunu farkedecektir. (Bu kimse belki de üzerinde müsbet bir intiba uyandırmak istediğiniz bir kimsedir.)

İşyerinizin temizliğinde TEEPOL'e güveniniz, ve TEEPOL'le temizlenmiş pırıl pırıl bir odada çalışmanın rahatlığına kavuşunuz.

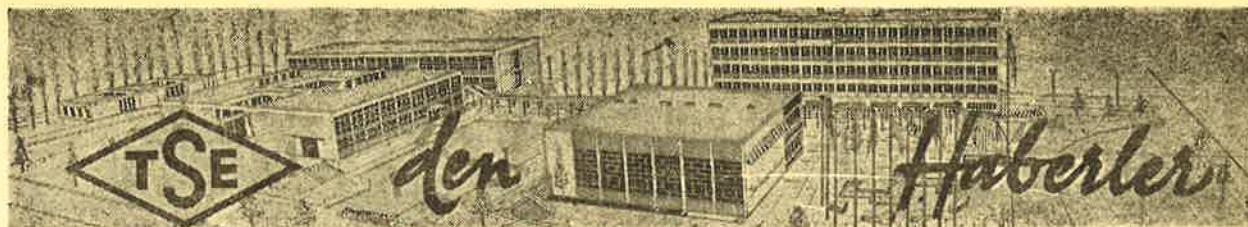

İşyerinizin temizliğinde Teepol'e güveniniz.

KİMYEVİ MADDELERİ

Standard — 136

TSE HAZIRLIK GRUPLARI BAŞKANLARI TOPLANDI

Hazırlık Grupları Başkanları, yeni çalışma döneminin ilk toplantısını 9.9.1969 tarihinde yaptı. Saat 16.00 da Başkan Faruk A. Sunter tarafından açılan toplantıın gündeminde üç konu bulunuyordu :

1 — «Kalite beyan vesikası» yerine «Standarda uygunluk beyannamesi» teriminin kullanılması :

Kalite ve standard terimlerinin son yıllarda iyice beliren anlamlar kazandığını biliyoruz. Buna göre, standard olmadan kaliteden söz edilememekte ve kalite ancak bir nitelikle birlikte düşünülebilir. Bu gelişmeleri ve anlamı göz önünde tutan Mevzuat Hazırlık Grubu, Türk Standardlarında yer alan «kalite beyan vesikası» teriminin «standardda uygunluk belgesi» olarak değiştirilmesini önermiştir. Bu önerinin Başkanlar Toplantısında uygun bulunduğu sonucuna varılmış, ancak kullanılacak terimin «standardda uygunluk beyannamesi» olarak kabulü uygun bulunmuştur.

2 — Mühendis Odaları ile işbirliği :

Haziran ayında Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu ile TSE Yönetim Kurulu ortak bir toplantı yaparak iki kurum arasındaki işbirliğine daha iyi bir yön vermek üzere müzakerelere girişimler ve bu toplantıların her üç ayda bir yapılması kararlaştırılmışlardır. Bu arada daha başka odalardan da aynı yönde istekler yapılmış nedeniyle konuya bir çözüm yolu bulunması gerekliliği görülmüş ve bu çözüm yolunun bu toplantıda karara bağlanması faydalı bulunmuştur. Toplantıda bazı esaslar tesbit edilmiştir.

3 — Standard yapımında ve denetiminde laboratuvarların durumu :

Standartlar yapılrken muayenelerle ilgili bazı hususların laboratuvarlarda denenmesi ve varılan sonuçların standartlara konulması gereği bilinmektedir. Fakat, bazı standartların yapımı sırasında buna uyulmaması nedeniyle sonrasında yapılan denetlemeler sonunda alınan numunelerin muayenesinde güçlükler doğduğu anlaşılmıştır. Bu konunun kesinlikle halli için yapılan konuşmalar sonunda olumlu bazı kararlara varılmıştır.

Mühendis Odaları Yönetim Kurulları üyeleri ile TSE'de toplantı yapıldı

Odaların Yönetim Kurulu Üyeleri ile TSE Hazırlık Grupları üç ayda bir ortak toplantılar yapacak

Hazırlık Grupları Başkanları toplantısında varılan karar gereğince, Mühendis Odaları Yönetim Kurulları Üyeleri ile TSE Yönetim Kurulu Üyelerinin ve Hazırlık Grupları Başkanlarının katıldığı toplantı 16.9.1969 tarihinde yapıldı. Faruk A. Sunter, toplantıyı açtıktan sonra işbirliği esaslarına değin bir konuşma yaptı. Daha sonra konuşan odaların temsilcileri de görüşlerini belirttiler.

Varılan sonuçlara göre, odalarla TSE arasındaki işbirliği söylece gerçekleşecektir. Her oda, ilgili bulunduğu Hazırlık Grubuna, Yönetim Kurulu Üyelerinden birini veya Yönetim Kurulu Üyelerinden birini yahut aynı yetkiye verdiği bir üyesini gönderecektir. Böylece, odalar, Hazırlık Gruplarının çalışmalarına filen ve çok yakından katılmış olacaklardır. Teknik Komite Üyelerini seçiminde odaların görüşü alınacaktır. Odaların Yönetim Kurulu Üyeleri ile TSE Hazırlık Grupları üç ayda bir ortak toplantılar yapacaklardır. Bu toplantılarda standartlarla ilgili konular ele alınacak, işbirliğinin verimli olmasına ilişkin tedbirler üzerinde durulacaktır. Verilecek belgeler ve TSE laboratuvarlarından yararlanma konuları da bu toplantılarda ele alınacaktır.

Toplantı tam bir anlaşış ve görüş birliği içinde yürütülmüş ve sonuçlanmıştır.

Bayındırılık Bakanlığında Hazırlanan

**Teknik şartname, Analiz ve
Birim fiyat tarifelerinin
uygulamalarında Türk
Standardlarına uygunluk
aranacak**

Bayındırılık Bakanlığı, 1970 yılı İnşaat Sektörü yatırımlarının hızlanması göz önünde bulundurulacak teknik şartname, analiz ve birim fiyat tarifelerini yaynlayarak ilgili resmi sektör kuruluşlarına dağıtmıştır.

Kârgir işleri, ahşap ve demir işleri ile ince işlerde uygulanacak olan bu dokümana göre ölçü ve teknik şartları komitelerce tesbit edilen malzemelerden «Türk Standardı» hazırlanarak yürürlüğe konmuş bulunanların bu standartlara uygunluğu aranacaktır.

Bu husus, ayrıca yapılacak sözleşmelerdeki, özel şartlaşmalara da yazılacaktır.

İnşaat malzemelerinde ve işçilikin de özlenen kaliteyi sağlamak bakımından önemli bir adım teşkil eden bu teşebbüs, ilgili çevrelerde memnuniyeti uyandırmıştır.

Üretim nasıl artırılır?

Modern üretim teknikleri nelerdir?
Bilimsel sevk ve idareden ne anlarız?

Bütün bu soruların karşılığını

«PRODÜKTİVİTE - VERİMLİLİK»

dergisinde bulacaksınız

abone olunuz

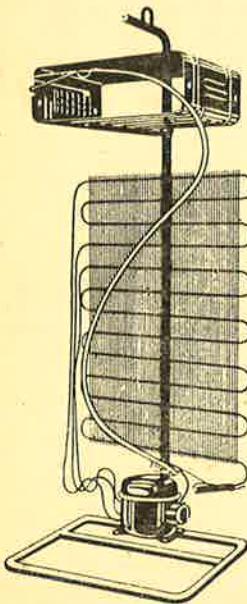
Yıllık abonman bedeli : 60 TL.

MİLLÎ PRODÜKTİVİTE MERKEZİ
MİTHATPAŞA CADDESİ 46/2
YENİŞEHİR — ANKARA

Memleketimizin elektrik cihazı ve ev aletleri sanayiinin ihtiyaçlarına
cevap vermek üzere

TÜRK GENERAL ELEKTRİK ENDÜSTRİ A.Ş.

Türkiye'nin özel şartlarına göre geliştirdiği,
BEYNELMİLEL KALİTEDEKİ imalât çeşitlerini iftiharla sunar:

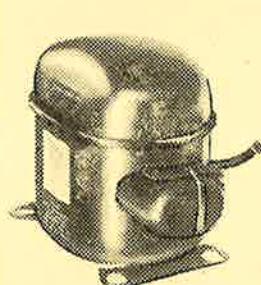

KOMPLE SOĞUTUCU ÜNİTELER

(Ev tipi buzdolapları için)

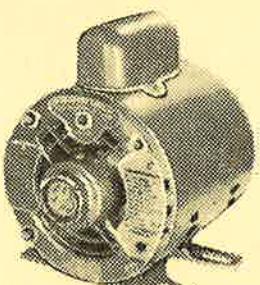
SOĞUTUCU ÜNİTE ELEMANLARI

Evaporatörler, Kondenserler,
Eşanjörler

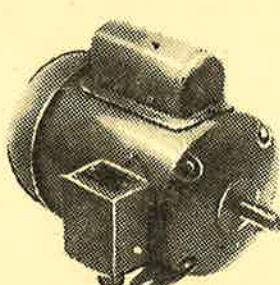
KOMPRESÖRLER (75 Kcl/saat 525 Kcal/saat)

Hermetik (tam kapalı) ve
Freon 12 alçak ve yüksek e-
vaporatör basınçlarında ev
tipi buzdolapları, su soğutu-
cuları, şişe nem gidericileri,
şişe soğutucuları v.s., tatbi-
katlar için.

ÖZEL TATBİKAT MOTORLARI

- Çamaşır makineleri, yıkayıcı motorları
- Çamaşır makineleri, sıkıcı motorları
- Konvektör fan motorları
- Aspiratör motorları
- Aksiyal fan motorları v.s.

GENEL MAKSAT MOTORLARI

- Monofaze yarımlı kapalı, burç yataklı motorlar (1/6-3/4) HP (Özellikle ticari buzdolap komp-
resörleri ve sessiz çalışma is-
teyen tatbikatlar için)
- Monofaze ve trifaze tam ka-
palı, cebri soğutmalı, rulman yataklı motorlar

1/4-3/4 HP 1425 d/d 110/220 V.
tek fazlı kondansatörlü.

1/2-1 1/2 HP 1425 d/d 220/380 V.

1/2-1 1/2 HP 2850 d/d 220/380 V.

1/2-3/4 HP 950 d/d 220/380 V.

EMAYE BOBİN TELLERİ:

0,29 mm.'den 1,30 mm.'ye kadar (135°C sıcaklıkta
çalışmaya dayanıklı, hermetik kalite)

Özel ihtiyaça göre, makara veya kova içerisinde
kangallar halinde teslim edilebilir.

BAKİR KAPLI ÇİFT KATLI ÇELİK BORULAR

(3/16-1/4 parmak)

- Kondenser imalatı - Dönüş boruları - Otomobil sanayi
fren-hidrolik sistemleri v.s.

Her türlü tatbikat problemleriniz için teknik servisimiz emrinizdedir.

GENERAL ELECTRIC

Elektrikte En Büyük İsim

TÜRK GENERAL ELEKTRİK ENDÜSTRİ A.Ş.

Topkapı-İstanbul Tel: 21 19 47 - 21 30 55

GENEL SATICISI: BEKO TİCARET A.Ş.

İstiklal Cad. 349 Beyoğlu-İstanbul Telefon: 49 00 39

Resmî ihalelerde TSE markasını taşıyan mamüller tercih ediliyor

Özellikle son zamanlarda Devlet kuruluşları, satınalmalarında Türk Standardlarına uygunluk konusu üzerinde önemle durmaktadır.

Satın alınacak mamüllerin teknik şartnamelerinde, ilgili standardlara uygunluğu Türk Standardları Enstitüsü'nce tespit edilmiş ve TSE Garanti markasını taşıma izni verilmiş bulunan mamüllerin, ayrıca muayene komisyonlarında muayene edilmeyeceklerine dair hükümler yer almaktadır.

Bu uygulamanın en son örneğini, Kara Kuvvetleri Komutanlığı İstanbul Levâzûm Amirliği vermiş bulunmaktadır. Adı geçen kuruluşunuzun satın alınacağı kablolar için hazırlamış bulunduğu teknik şartnamenin «Muayene» maddeinde şu hükmü aynen yer almıştır :

«a) Kablolardır, Türk Standardlarında kabul edilmiş ve üzerinde (TSE) damgası mevcut ise kablolardır teknik muayenesi yapılmadan kabul edilir.»

TSE Markasının, alicilar yönünden taşıdığı değer ve sağladığı emniyet hissi, yukarıdaki örnekten kolayca anlaşılırmaktadır.

RCD Standardizasyon Komitesi Ankara'da Toplanıyor

Türkiye, İran ve Pakistan arasında Kalkınma için Bölgesel İşbirliği Teşkilatı (RCD) na bağlı «Ortak Amaçlı Teşebbüsler Komitesi»nin «Standardizasyon Alt Komitesi», 2 ve 3 Ekim 1969 tarihlerinde Ankara'da toplanacaktır.

Okurlarımızın hatırlayacakları gibi RCD içindeki Standardizasyon işbirliğinin temelleri, 1964 yılında Yeni Delhi'de yapılan 6. ISO Genel Kurulu toplantıları sırasında üç ülke Standard Enstitülerinin yöneticileri tarafından atılmıştı. Da bu sonra kurulan Komite ilk toplantısını 1965 yılı Haziran'ında Karachi'de yapmıştır.

Bu toplantıdan sonra Komite'nin işbirliği çalışmaları, üç ülke standard kurumları yöneticilerinin çeşitli velerle yaptıkları temaslarla yürütülmüş, bu arada İran Standardları Enstitüsü'ne mensup bazı uzmanlar'da TSE'nin yönetiminde Türkiye'de bazı kursları izlemiştir.

Bu defa Ankara toplantılarına katılacak İran ve Pakistan delegasyonları belli olmuştur. Memleketimizi TSE'nin temsil edeceğii toplantıda Dışişleri Bakanlığı ve Devlet Plânlama Teşkilatı da temsilci hazır bulunduracaklardır.

Görüşmeler arasında, RCD üyelerinin standardizasyon konusunda teknik bilgi alış-verışı, standardizasyon laboratuvarlarının imkânlarından karşılıklı olarak yararlanma, üç ülkenin ürünlerile ilgili ortak standardların hazırlanması ve standardların üç ülkede gerekli bir dile tercümesi gibi önemli konular yer almaktadır.

İşletme yerlerinde incir işlenirken

KURU İNCİR ÜRETİM VE İHRACATININ GELİŞTİRİLMESİ KONUSUNDA STANDARDİZASYON ÖNEMLİ YER ALIYOR

Kuru meyve İhracatçıları Birliği depolama tesislerinin kurulması zorunlu görülmektedir. Toplantıya Türk Standardları Enstitüsü adına katılan baş Müşavir İbrahim Kutlutan, TSE'nin ihtiyacı önceden görerek kuru incir ezmesi Türk Standardlarını hazırlamış bulunduğu ifade etmiş, uluslararası kuruluşlar kuru incir ortak Standardlarını hazırlama teşebbüsüne geçer geçmez tez davranarak bu çalışmaların sekreterlik hizmetlerini üzerine aldığı belirtmiştir.

Ege Üniversitesi Zirat Fakültesi, Ticaret ve Tarım Bakanlıklar ile mahalli teşkilatı, Devlet Plânlama Müsteşarlığı, Türkiye Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, Türk Standardları Enstitüsü, İzmir ve Aydın'daki Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret Borsası, Tariş, İncir Satış Komisyoncuları Birliği, İncir Yetiştiriciler Derneği temsilcileri ve İncir İhracatçılarımızdan bir kısmının hazır bulundukları toplantıda; konunun bahçelerden başlayan ve ürünlün tüketici eline geçmesi ile sona eren bütün safhaları üzerinde durularak incirlerimizin temiz ve hasatlıksız bir niteliğe kavuşturulması ve satışlarının artırılması yönünden alınacak tedbirler ileri sürülmüş, bunlar enine boyuna tartışılmak suretiyle yararlı kararlara varılmıştır.

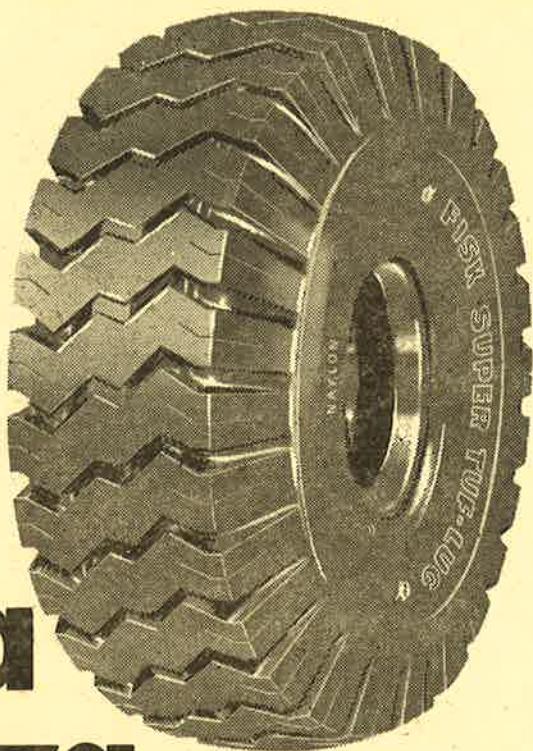
Toplantıda kuru incirlerimizi değerlendirme ve ihracatı geliştirme konusunda standardizasyona da önemle deñinmiş, bu ürünü içinde bulunduğu başı boşluktan kurtarıp iyi ve koruyucu, istikrarlı bir düzene koymayı gerçekleştirecek temel unsurun, incirlerimizi ve bunların çeşitli mamüllerini standardlaştırmak olduğu belirtilmiş ve kuru incir ve mamüllerini standardlaştırmak konusunda toplantı katılanların tümü birleşmişlerdir. Yalnız hazırlanacak standardların yırtıltılabilmesi için daha önce kuru incirlerimizin sıhhat ve sağlamlığı, temizliğe kavuşturulması ve bunun içinde kurutma kerevetlerinin İslah edilmesi, bölgelerde ve İhraç merkezlerinde yeteri kadar fümidasyon ve

Diğer taraftan, toplantıda, İzmir Ticaret Odasının patronajı altında ilgili bütün kuruluşların katılacağı bir «Özel İncir Komitesi»nin kurulması ve 2 günlük çalışmaların sonunda ortaya çıkan gerçekleri dile getiren ve dütünlü tedbirlerin hangi yollardan, nasıl yürürlüğe konulabileceklerini belirten bir rapor hazırlıyalarak yetkili mercilere ulaştırması karar altına alınmıştır.

T. Elektrik Mühendisliği IV. Teknik Kongresinde TSE yetkilileri de tebliğ verecek

1970 yılı Şubat ayında Elektrik Mühendisleri Odası tarafından düzenlenecek Türkiye Elektrik Mühendisliği IV. Teknik Kongresi'ne, Türk Standardları Enstitüsü'nden Yönetim Kurulu Üyesi ve Elektronik Hazırlık Grubu Başkanı Prof. Haldun Gürmen ile Elektrik Grubu Laboratuvarlar Müdürü Macit Beniçe katılacaklardır.

Kongre'de Prof. Gürmen «Elektronik Standardlarının hazırlanmasında karşılaşılan Problemler», Benice ise, «Plastik Yalıtkanlı ve Kılıflı Haberleşme Kablolarının Dünya Sanayii ve Uygulama alanlarında Yarattığı Reform» konularında birer tebliğ vereceklerdir.

Vasıtâniza ve yolunuza en uygun lâstik Fisk çeşidi arasındadır!

Fisk, piyasanın en yumuşak lâstiğidir.
Sarsıntıları önler, rahat bir yolculuk sağlar.

Fisk, piyasanın en sağlam lâstiğidir.
Terkibinde bulunan Poli-B maddesi sayesinde
çelik gibi bir sağlamlık kazanmıştır.

Fisk, piyasanın uzun yola en elverişli, ağır yüke
en dayanıklı lâstiğidir.

Fisk, piyasanın fren emniyetini en iyi sağlayan
lâstiğidir.

Fisk, savrulmayı ve kaymayı önler.

FISK
sağlam
yumuşak

Asbestli Çimento Boruları TSE Markasını Taşıyacak

TSE ile Ankara Çimento Sanayii A.Ş. arasındaki marka anlaşması 4 Eylül de imzalandı

Türk Standardları Enstitüsü tarafından, standardlarına uygunlukları tesbit edilen mamüllerimize verilmekte olan TSE Garanti Markası'na talep gün geçtikçe artmaktadır.

Bir taraftan resmi ve özel sektörün satınalmalarında bu markayı taşıyan malların aranması ve tercih edilmesi; öte yandan da, gerçekten standardlara uygun ve kaliteli imalat yapan firmalarımızın bu üstünlüklerini kamu oyuna duyurma ihtiyacında olmaları, özellikle son zamanlarda TSE'ye marka için müracaatların artması sonucunu doğurmuştur.

Nitekim bunun sonrneğini, Ankara Çimento Sanayii vermiş ve imal ettiği asbestli çimento boruların, TSE 102 «Basıncı Sıvı İleten Asbestli Çimento Boru ve Özel Parçaları» standardına uygunluğu TSE'ce yapılan araştırma ve deneyler sonucunda tesbit olunarak, Firma'ya bu mamüllerinin üzerinde TSE Markası'nu kullanma izni verilmiştir.

Bu izni veren anlaşma, 4 Eylül 1969 günü Türk Standardları Enstitüsünden'de düzenlenen bir törenle imzalanmıştır. Firma yetkililerinin ve TSE yetkililerinin hazır bulunduğu törende Yönetim Kurulu Başkanı Faruk A. Sünter, yaptığı kısa konuşmadada Ankara Çimento Sanayii A.Ş.'ni kaliteli imalatından dolayı lauantır.

kutlamış ve bu değerli firmamızın da, TSE Markası kullanma iznini alanlar ailesine katılmadan Enstitüce duyulan memnuniyeti belirtmiştir.

Daha sonra anlaşma, TSE adına Başkan Faruk A. Sünter ile Ankara Çimento Sanayii A.Ş. Fabrika Müdürü Sevket Mersin ve Teknik Müdür Yardımcısı Erol Kadioğlu tarafından imzalandı.

TSE Kimya Grubu Lâboratuvarlar Müdürü Argun Dağcioğlu'dan, öğrencigimize göre, önlümdeki günlerde aynı konuda «Eternit» ve «Superlit» firmaları ile de TSE Garanti Markası anlaşmaları imzalanacaktır.

STANDARD, Ankara Çimento Sanayii A.Ş.'ni kutlar, bundan sonraki çalışmalarında başarılarının devamını diler.

YENİ YAYINLANAN STANDARDLAR

No.	Standardın Adı	Fiyatı (TL)
TS 632	Kontaklar, Ayırıcı ve Kesiciler, Kumanda Düzenleri, Yol Vericiler ve Röle Elemanları İçin Sembol Şekiller	17
TS 633	Ölçü Aletleri ve Elektrik Saatleri İçin Sembol Şekiller	10
TS 634	Elektrik Santralleri, Transformatör Merkezleri, Enerji İletim ve Datim Hatları İçin Sembol Şekiller	5
TS 680	Çelik ve Dökme Demirin Kimyasal Analiz Metodları, Kükiür Tâyini (Oksijen Akumunda Yakma İşleminden Sonra Uygulanan Metod ve Sodyum Borat Titrasyonu)	4
TS 681	Plastikler, Poliamidlerde Ekstrakte Edilebilen Maddeler Yüzdesinin Tâyini	3
TS 688	Plastikler, Polivinil Klorür Reçinesi Çözeltilerinin Viskozite Sayısının Tâyini	3
TS 689	Plastikler, Poliamidlerin Viskozite Oranının Değişik Çözeltide Tâyini	4
TS 704	Harman Tuğlaları (Duvarlar İçin)	4
TS 706	Beton Agragaları	4
TS 707	Beton Agraları (Kum - Çakıl) Nüümune Alma ve Muayene Metodları	15
TS 718	Gerilm Transformatörleri	8
TS 722	Alüminyum ve Alüminyum Alaşımının Kimyasal Analiz Metodları, Bakırın Fotometrik Metodla Tâyini (İçerisinde % 0,002 - 0,8 Arasında Bakır bulunan Alüminyum ve Alaşımı İçin Uygulanabilek Oksalihidrazit Metodu)	4
TS 723	Alüminyum ve Alüminyum Alaşımının Kimyasal Analiz Metodları, Alüminyum Alaşımında Bulunan Bakırın Elektroliz Metodu İle Tâyini (Bakır Miktarının % 0,50 ve Daha çok Olduğu Hallerde Uygulanır)	5
TS 724	Alüminyum ve Alüminyum Alaşımının Kimyasal Fotometrik Metodla Demir Tâyini (Ortofenantrolin Metodu, Demir Miktarının % 0,05 - 2,50 Arasında Olduğu Durumlara Uygulanır)	4
TS 725	Alüminyum ve Alüminyum Alaşımının Kimyasal Analiz Metodları, Alüminyum Alaşımında Gravimetrik Çinko Tâyini (Çinko Miktarı % 0,50 - 6,5) Arasında)	4

Not : 1969 Eylül ayı içinde ilk baskılıları tamamlanmış bulunan 18 yeni Türk Standardının numara ad ve fiyatları yukarıda verilmiştir. Bunları ve diğer Türk Standardlarını, yalnız TSE'nin Ankara Necatibey Caddesi 118 numaradaki merkezinden temin edebilirsiniz. 1969 Türk Standardları Kataloğu'nu ellerinde bulunduran sayın okurlarımızın yukarıda belirtilen standardların fiyatlarını ilgili yerine yazmalarını rica ederiz.

1969 KATALOGUMUZ ÜCRETSİZ GÖNDERİLMEKTEDİR — TSE'DEN İSTEYİNİZ.

varian

Analitik Cihazlar	NMR Spektrometresi EPR Spektrometresi Kütle Spektrometresi Labaratuvar Elektromagnetteri Gaz Kromotoğrafi Cihazları Sıvı Kromotoğrafi Cihazları UV-IR Spektrofotometreler RAMAN Spektrofotometresi Spektropolarimetreler Atomik Absorbsiyon Spektrofotometresi Digitial Komputerler
Vakum Cihazları	HV-UHV Pompalar UHV sistemleri ve komponentleri LEED ve HEED Sistemleri UHV Yüksek Hararet Fırınları Gas Analiz Cihazları İnce Film Tekniği Cihazları Potansiyometrik Kaydediciler XY Kaydediciler Lineer Akseleratörler Huzme Transport ve analiz sistemleri Digitial Komputerler Çekirdek hafıza devreleri
Kaydediciler	
Radyasyon	
Komputer	

varian

Merkez
Varian Corp.
Palo Alto
Cal. 94 303
U S A

Avrupa Şubesi
Varian AG
Baarerstr 77
6300 Zug
İsviçre

Türkiye Mümessili :
N E L

Merkez : Fevzi Çakmak Sk. 33/3, Yenişehir, Ankara-Tel: 1295 95
Şube : Bankalar Cad. 75/3, Karaköy, İstanbul - Tel: 4483 65

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ «Güç Transformatörleri için Yük Altında Kademe Değiştiricileri» ve «N — Kabloları» standardları mütalâadan dönmiş olup olgunlaştırma çalışmalarına başlamıştır.
- ★ «Reaktif Enerji Sayaçları» ve «Ev Tipi Elektrik Fırınları» standard tasarıları Teknik Kurulda görüşülmek üzere gündeme alınmıştır.

İNŞAAT :

- ★ «Kireçli Kum Taşı» ve «Kapı Kasaları» standard tasarılarının Teknik Komite çalışmaları bitirilmiş olup, konular Hazırlık Grubunda mütalâaya gönderilmek üzere incelenmektedir.
- ★ «Meşe Kerestesi» ve «Kayın Kerestesi» standard tasarıları mütalâadan dönmiş olup üzerinde olgunlaşırma çalışmaları yapılmaktadır.
- ★ «Beton Karışım Hesap Esasları» standard tasarısunun olgunlaştırılma çalışmaları bitirilerek, konu Teknik Kurul Alt Komitesine sevk edilmiştir.

KİMYA :

- ★ «Yemeklik Tuz» standard tasarısı Teknik Komite den Hazırlık Grubuna gelmiş olup mütalâaya gönderilmek üzere üzerinde çalışılmaktadır.
- ★ «Gliserin» standard tasarısı Teknik Kurulda görüşülmek üzere gündeme alınmıştır.

MADEN :

- «Madenlerde İhraç Sistemlerinde kullanılan Yuvarlak Çelik Halatlar» ve «Ham Petrol ve Petrol Ürünlerinden numune alma» standard tasarıları mütalâadan dönmiş olup olgunlaşma çalışmalarına başlamıştır.

MAKİNA :

- ★ «Traktör Pulluklarında Kullanılan Uç Demirleri» standard tasarısı için tertip edilen anketin müddeti nihayetlenmiş olup gelen anket cevaplarının tümü konunun Teknik Komitesi tarafından değerlendirilmektedir.
- ★ «Tüm Traktörler için Test Kodları (ISO/R 789)» standard tasarımının Teknik Komite çalışmaları bitmiş ve konu Hazırlık Grubu gündemine alınmıştır.
- ★ «Motorlu Araçlar için Hava Filitreleri» standard tasarımının Teknik Komite çalışmaları bitirilmiş ve konu üzerinde halen hazırlık grubu inceleme çalışmaları yapmaktadır.

METALÜRJİ :

- ★ «Çelikten Soğuk Çekilmiş Şeritler» ve «Alüminyum Teller ve Perçinlik Alüminyum Çubuklar» standard tasarıları mütalâaya gönderilmek üzere inceleme çalışmaları yapılmaktadır.
- ★ «Bakır ve Bakır Alaşımlarından Ekstrüzyon Profilleri», «Alüminyum ve Alüminyum Alaşımından Ekstrüzyon Profilleri» ve «Galvanizli Düz Oluklu Saçlar (Sıcak Daldırma Metodu ile Galvanizlenmiş)» standard tasarıları mütalâadan dönmiş olup konu üzerinde olgunlaşırma çalışmaları yapılmaktadır.

MÜTALÂLARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULUS LARA GÖNDERİLEN STANDARD TASARILARI

ELEKTRİK :

- «Aydınlatma Armatür Camları»,

KİMYA :

- «Şeker»,

BİK

ASBEST BORULARI

PİK BORUDAN

% 40 UCUZ
HAFIF

Bayındırlık Bakanlığı Sıhhi Tesisat keşif ve
şartnameci Kod No. 71 a

Merkez :

UNKAPANI C. 38

TEL: 27 22 19 - 22 35 87

UCUZ HAFIF SAĞLAM TECRİTLİ DAYANIKLI KESİLEBİLİR TÜRK NORM VE STANDARTLARINA UYGUN

ÇALIŞ - ÖVÜN - GÜVEN

Heico Fluoresant Balast ve Transformatör Fabrikası, senelerce kader ve işbirliği yapmış olan saygınlık ve vefakâr müşterilerine yeni başarı ve muvaffakiyetini bildirmekle şeref duyar.

Fluoresant mevzuunda senelerce söz sahibi olan fabrikamız bu kerre haklı iddiasını Türk standartlarına girerek belgelerle yalnız yurdumuzda değil bütün dünyada kendisini kabul ettirmiştir. 30.12.1968 tarih 14069 nolu Türk standartları kalite belgesine haiz olan müessesesemiz bu şereftedir. Hepinizin hak ve hissesi olduğunu kabul etmektedir. Sizlere teşekkür eden fabrikamız işbirliğimizin devamlı olmasını diler.

Yüzde yüz Türk emeğiinin mahsülü olan HEICO marka Fluoresant Balastlarımız, bundan böyle HEICO markasının ve Türk Standartlarının garantisini altında imal edilmektedir.

Hürmetlerimizle
Hayk Değirmencioğlu

Standard — 141

İhraç Mallarının Denetiminde «HAKEM HEYETİ»

22 Şubat 1967 tarihli Resmi Gaze-
te ile yayımlanan Türk Standardlarının
Uygulanması Hakkında Tüzük, eski Tü-
zük'te bulunmayan bazı hükümler getir-
miştir. 18 nci maddede yer alan «Bi-
lirkişi Kurulu» da bunlardan biridir (1).
Standardı bulunan ihracat mallarının
denetiminde, bu maddede yer alan bi-
lirkişi kuruluna görev verildiği gibi
standardı ve «denetleme tüzüğü» bu-
lunmayan ihracat mallarında da buna
benzer bir kurul öngörülmüştür.

Yürürlükteki Tüzük'ün getirdiği
bu hükmüle kurulması öngörülen bilir-
kişi kurulu yeni bir kuruluş değildir
elbet. Gerek iç sınai mamüllerin ve
gerekse ihracat mallarının denetimi için
eski yıllarda uygulamaya konulan de-
netleme tüzüklerinde bulunan benzer-
leri vardır. Daha önce, sınai mamül-
lerle ilgili tüzüklerde bulunan «hakem
heyetleri» üzerinde durmuştur. (2) Bu
yazımızda ise ihracat mallarının deneti-
mimde ortaya çıkacak anlaşmazlıklar
gözümleyeceğiz kurullar üzerinde
durmak istiyoruz.

Ihracat malları ile ilgili olarak bu-
gün yürürlükte bulunan tüzüklerin sa-
yısı 9 dur. Yumurta, çekirdeksiz kuru
tütüm, palamut, buğday, tiftik, arpa,
yapağı, antep fistığı ve preslenmiş pa-
muk. Bunalıdan arpa ve buğday tü-
zükleri, yayılmalarından kısa bir süre
sonra yürürlükleri ertelendiği için, uygulananmaktadır. Öbürleri ise uygulana-
mamaktadır. Burada, her tüzükte yer
alan kurulları belirtmek istiyoruz. Gö-
riilecektir ki bunlar birbirinin aynıdır
ve hemen hemen hepsi de aynı modelde
uygundur.

Tarih bakımından en eski olan
«Yumurta İhracatının Murakabesine
Dair Nizamname» nin 8.1.1940 tarih ve
2/12610 sayılı kararname ile değişik 29
ncu maddesine göre, (3) itirazları tet-
kik etmek ve karara bağlamak üzere
kurulan bu kurulun üyeleri sunlardır:

- A — Mahalli Ticaret ve Sanayi
Odası veya Ticaret Odası ta-
rafından bir yıl süre ile se-
çilecek ve seçimi Ticaret Ba-
kanlığında onaylanacak yumurta
tütümünden anılar bir kişi ve
bunun bulunmadığı bir zaman
katılmak üzere aynı suretle
seçilecek yedegi;
- B — Borsa bulunan yerlerde borsa
komiseri, borsa bulunmayan
yerlerde Ticaret ve Sanayi
Odası umumi kâtibi, yedek o-
larak vekilleri;
- C — Ticaret Bakanlığında seçile-
cek, yumurtadan anılar bir
kişi ve bunun hazır bulunma-
diği bir zaman kurula katıl-
mak üzere aynı suretle se-
çilecek yedegi.

Ticaret ve Sanayi Odası veya Ticaret
Odası bulunmayan yerlerde (A)
bendinde gösterilen tipe doğrudan
doğruya Ticaret Bakanlığında, borsa
oda bulunmayan yerlerde ise (B) ben-
dinde gösterilen üye yerine de Gümrük
ve Tekel Bakanlığında bu iş için gö-
revlendirilecek üyeleri yedekleri bu
kurulda çalışırlar. Bu kurul, bir yıl
için seçilmektedir.

Üyeler anlaşmazlık çikan ihracat-
çının usul ve fırıldan veya dördüncü
dereceye kadar civar hissilerden
olduğu ya da müstahdemi bulunduğu
hallerde kurula katılmazlar; onların
yerine yedekleri katılır (Tüzük, m. 29)

Kurul, denetleyici tarafından al-
mamus olan ve kendisine verilen an-
laşmazlık konusu yumurtaları inceler,
kararını gereklisiyle birlikte ve açık
olarak verir.

«Çekirdeksiz Kuru Üzüm İhracatı-
nın Murakabesine Dair Nizamname» nin
8.1.1940 tarih ve 2/12619 sayılı kararname
ile değişik 38 ncı maddesine göre
(4), kurul yukarıda gösterdiği üzere
kurulmaktadır. Ancak, burada, tyele-
rin üzümünden anımları şartı yer al-
maktadır. Ayrıca (A) ve (B) bendleri
için bir hükmü yer almamıştır bu
maddede. Bu boşluk, çekirdeksiz kuru
tütüm ihracatının büyük merkezlerden
yapıldığı varsayımla açıklanabilir.
Öbür hususlar da yukarıdaki esaslara
uygun olarak halledilmiştir.

«Palamut İhracatının Murakabesi-
ne Dair Nizamname» nin de 8.1.1940
tarih ve 2/12622 sayılı kararname ile
değiştirilen 27. ncı maddesine göre (5)
kurulan kurul, yumurta ile ilgili kurul
aynır ve oradaki bütün husus-
lar burada da aynen yer almıştır.

«Buğday İhracatının Murakabesine
Dair Nizamname» nin 24 ncü maddesi de
yumurta ile ilgili hükmü aynen getir-
miş bulunmaktadır (6).

19.1.1940 tarih ve 2/12699 sayılı kararname
ile yürürlüğe konulan «Tiftik İhracatının
Murakabesine Dair Nizamname» nin 29 uncu maddesi de kurul-
uşla ilgili aynı hükmü getirmiştir (7).
Aynı tarih ve 2/12700 sayılı kararname ile
yürürlüğe konulan «Arpa İhracatının
Murakabesine Dair Nizamname» nin 31 inci (8), aynı tarih ve 2/12704
sayılı kararnamesinin eki «Yapağı İhracatının
Murakabesine Dair Nizamname» nin 37. inci (9), 12.7.1948 tarih
ve 3/7752 sayılı kararname ile yürürlük-
te konulan «Antep Fistığı İhracatının
Denetlenmesine Dair Tüzük» im 39
uncu (10), maddeleri de aynı hükmüle-
ri tekrar etmiştir.

5.8.1953 tarih ve 4/1283 sayılı ka-
rarname ile yürürlüğe konulan «Pa-
mukların Kontrolüne Dair Nizamname»
nin 35 inci maddesine göre (A) ve (C)
bendlerindeki üyeleri aynı şekilde
seçilmekte ise de (B) bendindeki
üyelerin borsa tarafından seçiliş Ba-
kanlıkça onaylanması gerekmektedir.
(11) Oda olmayan yerde ise o
yerin en büyük mülkiye amiri tarafın-
dan seçilecektir. Yeni bir hükmü de
birisinin başkan seçilmesi ve kurulun
tam sayı ile toplanarak çoğunlukla
karar vermesi ile ilgilidir.

«Türk Standardlarının Uygulan-
ması Hakkında Tüzük» ün 18 inci mad-
desine göre ise bu kurul başkanı ba-
kanlıkça, Üyelerden biri Ticaret Oda-
si veya Ticaret ve Sanayi Odasında, öbürü
de Ticaret Borsasında (Borsa yoksa
Bakanlıkça) seçilir. İhraç oluna-
cak maddenin sınai mamül olması
halinde Ticaret Odası temsilcisi yerine
Sanayi Odası veya Ticaret ve Sanayi
Odası temsilcisi, Ticaret Borsası tem-
silcisi yerine de Sanayi Bakanlığında
seçilen temsilci kurula katılır. Bu ku-
rul itiraz halinde derhal toplantı 24
saat içinde kararını verir.

«Murakabe Nizamnameleri» nde ise
kurulun 48 saat içinde toplantı ve
kararını vermesi hükmü bağlanmıştır.
Pamuk ile ilgili Tüzük'de ise kurulun
24 saat içinde toplantıya çağrılması
(m. 35) ve 48 saat içinde kararını ver-
mesi (m. 37) hükümleri yer almıştır.

Hükümlere göre, ilgili ihracatçı ile
denetleyici kurula bilgi verebilirler.

Coğu birbirinin aynı olan hükümler-
in «Türk Standardlarının Uygulan-
ması Hakkında Tüzük» hükümden
ayrı olduğu görülmektedir. Standard-
larım yapılp mecburi kılınması ile bu
dağınlıklık ortadan kalkacaktır.

M. U.

1 — Bu konuda Bak : Muzaffer Uyguner,
İhracatta ve İthalatta Standard Kont-
rolü, STANDARD, 68

2 — STANDARD, 92.

3 — Bu tüzükler için bak : Türkiede
Standardizasyon ve Türk Standard-
ları Enstitüsü, TSE yayımı, Ankara
1964, s. 269 - 280.

4 — age, s. 307

5 — age, s. 333

6 — 19.1.1940 tarih ve 2/12698 sayılı
kararname ile yürürlüğe konulan bu
tüzük için bak. age, s. 351 - 356.

7 — age, s. 363 - 364

8 — age, s. 369 - 370

9 — age, s. 380

10 — age, s. 425 - 426

11 — age, s. 457.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

NİSAN 1969
Birinci Baskı

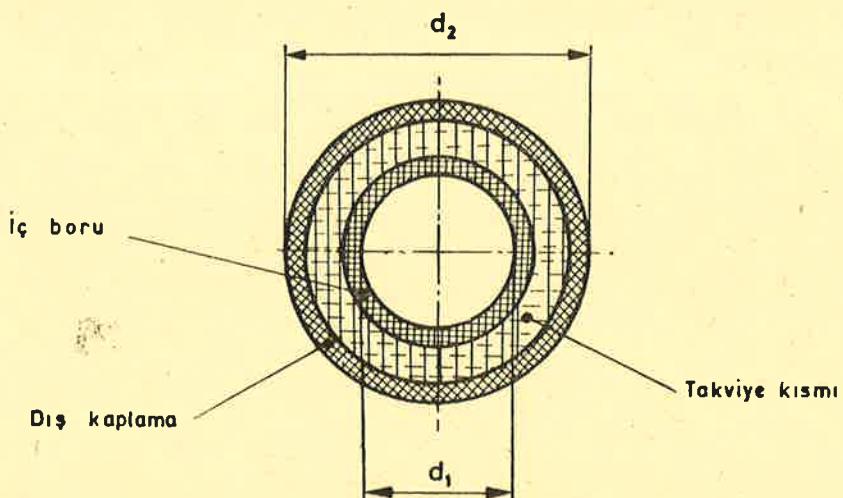
Basınçlı Hava İçin
LÄSTİK HORTUMLAR
(Ağır Hizmet)

Heavy Duty Air Hose of Rubber

TS 745/2

UDK 621.643.3

Ölçüler mm dir

20 mm anma çapındaki biye bezli, örgülü veya kord takviyeli, ağır hizmet, basınçlı hava lastik hortumunun gösterilişi :

Lastik hortum 20 TS 745 / 2

ANMA ÇAPı	İç ÇAP d ₁	İç ÇAP TOLERANSI	KAT SAYISI ¹⁾ min.	DİŞ ÇAP 2) d ₂ max.	KALINLIK	
					İç BORU 'min.	DİŞ KAPLAMA min.
15	12,5	± 0,80	2	31		
17	16	± 0,80	2	34	2,5	2
20	19	± 0,80	2	38		
25	25	± 1,00	3	45		
32	32	± 1,00	3	51		
40	38	± 1,5	3	58	3	2
50	50	± 1,5	4	72		
65	62	± 1,5	4	81		
80	75	± 1,5	4	97		

1) Kord takviyeli hortumlar, çift katlı olup, kat sayısı verilen sayıdan az olmamalıdır.

2) Dış kısmı çizgili (fitilli) hortum olması halinde, bu ölçü çıktılarının diplerinden alınacak ve çıktıtı yüksekliği 0,5 mm yi geçmeyecektir.

NOT: Anma çaplarının ISO - parmak sistemindeki karşılıkları için [Föy-1.e. bakınız](#).

YENİ Standardlar

- I -

BASINÇLI HAVA İÇİN LASTİK HORTUMLAR STANDARDI

Cemal ÜNER

Mak. Yük. Müh.

Basinçlı hava için lastik hortumlar, Türk Standardları Enstitüsü Teknik Kurulunun son zamanlarda kabul ettiği standardlardan biridir.

Sözlü geçen hortumlar, makine ålet ve cihazlara basınçlı hava iletilmesinde kullanılan, bez, örgü veya kord katları ile pekiştirilmiş ve kauçuktan yapılmış, halka kesitli mamüllerdir. Yurdumuzda kauçuk ile ilgili sanayi, diğer sanayi kollarına kıyasla günde daha hızlı bir tempo ile gelişmekte olduğundan, bu arada bulunan lastik hortumlar bu nedenle TSE iş programına alınmıştır. Böylelikle de makine ve tezgâhlara ait ålet, takım ve parçaların standardları tamamlanmak üzere dir.

Lastik hortumlar aslinda basit bir eleman olmayıp, bazı kısımlardan meydana gelmektedir.

Örneğin;

İç Boru : Hortumun iç kısmını teşkil eden ve iletilen hava ile temasta olan, kauçuktan yapılmış bir halkadır.

Dış Kaplama : Hortumun dış kısmını teşkil eden ve kauçuktan yapılmış olan dış halkasıdır.

Pekiştirme Katı : İç boru ile dış kaplama arasında bulunan ve bez, iplik örgü veya kord iplığinden yapılmış kısımdır.

Bu standard, yalnız pamuk veya eşdeğer iplik ile dokunmuş bez veya örgü katı ile pekiştirilmiş lastikten yapılmış basınçlı hava hortumlarını kapsar. Basınçlı hava için kullanılsa bile, çelik veya başka malzemeden telle pekiştirilmiş veya başka malzeme ile veya başka şekillerde yapılmış hortumları kapsamaz.

Hortumlar;
 — Ağır hizmet hortumları,
 — Hafif hizmet hortumları,
 olmak üzere iki sınıfa ayrılır.

Hortumların yapımında kullanılan kauçuk ve yardımcı maddeler ile pekiştirmekte kullanılan bez ve iplik malze mesinin seçimi, bu standartta belirtilen özelikleri yerine getirmek şartı ile serbesttir. Bununla beraber iç borunun eksiksiz ve kaynaksız olması, yüzeyinde kabarcık, çukurluk ve benzeri özürlerin bulunmaması gerekmektedir.

Kalınlık bütün çevre ve boyda homogen olacaktır.

Pekiştirici kısım, pamuk veya sentetik iplikten dokunmuş bezin biyeli olarak iç boruya sarılması, sentetik iplığın iç boru üzerine örtülmesi veya kortla pekiştirilmesi suretiyle yapılacaktır.

Hortumların iç boru ve dış kaplama kısımlarının çekme dayanımı ve kopma uzaması deneyinde elde edilen sonuçlar, aşağıdaki çizelgede belirtilen değerinden az olmayacağındır. (Çizelge 1)

Hortumlardan aşağıdaki şekilde nüfune alınacaktır. (Çizelge 2)

Hortumlar gözle muayene edilecek, ayrıca kalınlıkları ve çapları ölçülerek boyutlarına bakılacaktır.

Hortumlar ile ilgili diğer muayeneler şunlardır :

Cekme deneyi, yapışma deneyi, yaşılandırma = eskitme deneyi, yağa dayanıklılık deneyi, hidroluk deney.

Hortumlar piyasaya arz edilirken aşağıdaki işaretleri taşıyacaktır :

20 metreye kadar boydaki hortumların her iki ucuna yakın yerde, 20 metreden uzun hortumlarda her 20 metrede bir, üzerlerine silinmeyecek şekilde :

- Firmanın markası veya kısa adı,
- Standardın işaret ve numarası,
- Hortumun anma çapı ve sınıfı,
- Hortumun yapıldığı yıl,
- Türk Mali deyişi veya TM. işaret.

(ÇİZELGE — 1)

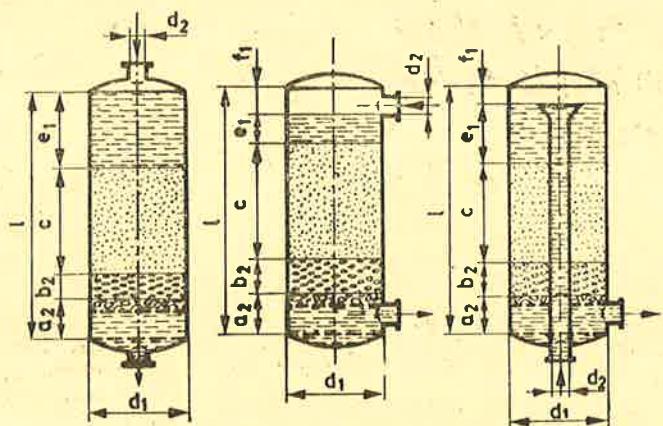
Cekme Dayanımı ve Kopma Uzaması

Özellikler	Aranan Değerler			
	Hafif Hizmet Hortum- larında		Ağır Hizmet Hortum- larında	
	İç Boru	Dış Kap- lama	İç Boru	Dış Kap- lama
Çekme Dayanımı Kgf/cm ² mm	55	85	70	140
Kopma Uzaması % min	250	350	300	400

(ÇİZELGE — 2)

Alınacak Nümune Sayısı

Bağlardaki Hortum Sayısı (Boy olarak)	Nümune Sayısı (Boy olarak)
40 a kadar	15
40 — 100	25

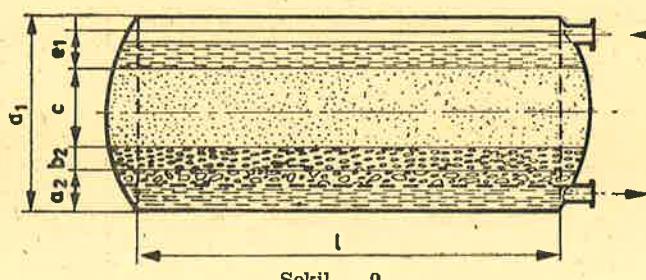

Sekil — 6

Sekil — 7

Sekil — 8

Ceşitli tiplerde filtre cihazları

Sekil — 9

Kapali, yatik filtre kazanı şeması

SU FILTRELERİ (Kum Filtre) STANDARDI

Fuat ÜNVER
Mak. Yük. Müh.

Teknik Kurulumuzun 25 Nisan 1969 tarihli oturumunda kabul edilen Su Filtreleri Standardı, halkımızın sağlığını doğrudan doğruya ilgilendiren «Kullanmaya ve içmeye elverişli su» hazırlanması gibi çok önemli bir konuda büyük faydalara sahip olacaktır.

Su Filtreleri, şehir, kasaba ve köylerimizde, tabiattan çıkan ve fakat genellikle doğrudan doğruya kullanılma ve içmeye elverişli olmayan suların, kullanma veya içme suyu haline getirilmesi için uygulanan işlemlerde, esas unsur olarak, çok önemli rolü oynamaktadır.

Süzme maddesi olarak genellikle kum ve çakıl kullanılmasından dolayı, bir çok yerde «Kum Filtresi» adı ile de anılan su filtrelerine ait olan bu standard, memleketimizde çeşitli firmalar tarafından yapılmakta bulunan bu filtrelerin, en çok kullanılmakta olanlarının hangi özellikleri taşımaları gerektiğine ve bu özelliklerde olup olmadığını tesbit için yapılacak muayene ve deneylere ait esasları kapsamaktadır.

Standardın tarifler bölümlünde, bu filtreler ile ilgili olarak standardda adı geçen yavaş filtre, hızlı filtre, ham su, kirli su, süzilmiş su, yarı kirli su, çamurlu su, filtre kabi, filtre tabanı, filtre malzemesi, filtre yüzeyi, filtre tabakası, yavaş filtre, hızlı filtre, ham su, kirli destek tabaka, filtre kapasitesi, çalışma gücü, filtrenin bezî, filtre direnci, yıkama, ters akımla yıkama, çalışma süresi, yıkama suyu bezi, çamurlu su olukları, ters akımla yakanamayan filtreler, ters akımla yakanabilen filtreler gibi teknik terimlerin tarifleri yer almış ve bunların anlamları belirtilmiştir.

Standardın ikinci bölümünü teşkil eden kısmında ise, filtrelerin yakanma metoduna, yapım ve çalışma tarzlarına göre ayrıldıkları sınıflar gösterilmiş ve filtrelerin çeşitlerini teşkil eden filtre havuzlarına (Ters akımla yakanamayan havuzlar ve ters akımla yakanabilen pirizma biçimli ve silindir biçimli havuzlar) ile filtre kazanları (kapalı dik filtre kazanları, kapalı yatık filtre kazanları), filtrelerin borularına, filtre tabanlarına, destek tabakalara, yıkama donanımına (yıkama suyu deposu, yıkama pompaları, hava kompresörü, çamurlu su olukları, kumla yıkama düzeneği, yataş yıkama düzeneği), yarı temizlenmiş suyu akıtma ve filtreyi boşaltma düzenine, ayar düzenlerine (vanalar, ayarlayıcılar), kontrol araçlarına, filtre maddesine, filtreleme süresine ve filtreleme direğine (gerekli filtre basıncı) ait malzeme ve yapılış özellikleri gösterilmiştir.

Standardın muayene ve deneylere ait üçüncü bölümünde de muayene ve deneyler için nasıl nüfusuna alınacağı, gözle muayene ve boyut muayenesinin ne şekilde yapılacağı ile filtreler (açık filtreler, kapalı filtreler) üzerinde yapılmak sızdırmazlık deneyi ve filtre tabanında yıkama suyu ve havasının dağılı-

ma deneyi açıklanmıştır.

Standardın son iki bölümünde, piyasaya arz edilirken filtrelerin nasıl işaretleneceği ve ambalajlanacağı ile ınetlenmeleri esaslarını belirtmektedir. Standardın halkımız ve sanayicilerimiz için faydalı olmasını temenni ederiz.

Memleketimizde takım sanayiinin rakipsiz önderi

MAKİNA-TAKIM ENDÜSTRİSİ A.Ş.
yurt ihtiyacının tamamına
cevap verebilecek kapasitededir

Şirketimiz, şerit testere mevzuunda
dünyanın en şöhretli dört markasını istifadenize arzeder:

UDDEHOLM SANDVIK

(İsviç)

(İsviç)

- şerit
testere

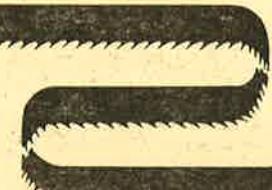
- makina
testere ağızları

- Çift ve Tek Kartal
(Avusturya)

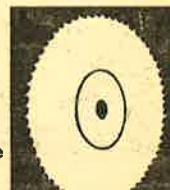
MERKUR

(Avusturya)

- şerit
testere

- tek kartal
- çift kartal
- merkur
- marangoz el
testereleri ve
palâ testereler
- katrak, kütük ve
daire testereler
- kepenk yayları

ayrica

MTÉ MARANGOZ MAKİNA MATKAP UÇLARI

• MAKİNE TESTERESİ

• M T E •

Sandvik ve
Special German HSS
kalitesinde
MAKİNA TESTERELERİ

ve

- Karbon çeliği
- Kromlu çelik
- Krom-Volfram çeliği
- HSS-Yüksek vasıflı
hız çeliğinden demir
el testereleri

• EL TESTERESİ

• M T E •

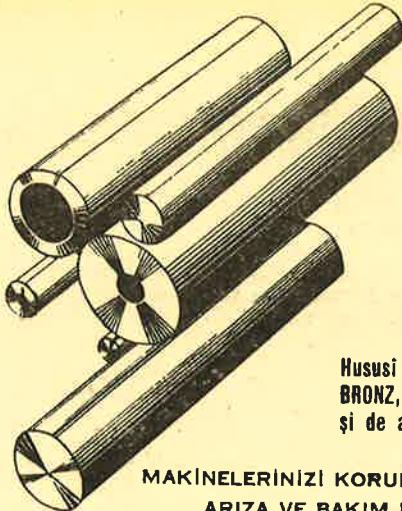
Mamullerimizin bütün ebat ve hatvelerdeki çeşitleri derhal ve kısa vadeli olarak teslime amadedir

DİKKAT: Makina-Takım Endüstriel mamulleri Türk Standardları Enstitüsü normlarına göre imal
edilmekte ve T. M. M. O. B. Makina Mühendisleri Odasının kalite belgesini taşıdır

Acentesi:

Metal Ticaret T. A. S.

Tünel Caddesi, Transtürk Han 18, Karaköy, İstanbul, Tel.: 49 51 10 - Telg.: METURAŞ - İst.
Ankara Mağazası: Çankırı Caddesi 15/A, Tel.: 11 09 82
Ege Bölgesi Testere Ağızları Acentesi: EGE REÇİNE ve NEFT SANAYİ Koll. Şti. Fezipaşa Bulvarı 654, Tel.: 38 553
Kuzey Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Gazi Caddesi 53, Samsun, Tel.: 20 62
Güney Anadolu Bölgesi Satış Mümessilliği: Atatürk Bulvarı, Burdurelioğlu Apt., Kat 5, Adana, Tel.: 28 80

YATAKLİK BRONZ ÇUBUKLAR PİRİNÇ ÇUBUKLAR ALÜMİNYUM ÇUBUKLAR

- İÇİ DOLU
- İÇİ BOŞ
- MUHTELİF ALAŞIMLarda

Hesabı parça döküm imali için istenen alaşımında
BRONZ, PİRİNÇ ve ALÜMİNYUM ana alaşım sipariş-i
şi de alınmaktadır.

MAKİNELERİNİZİ KORUMAK
ARIZA VE BAKIM MÜDDETLERİNI AZALTMAK
MAKİNE VERİMİNİ ARTTIRMAK
İSTİYORSANIZ RABAK YATAKLİK BRONZ ÇUBUKLARINI KULLANINIZ.

DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN BROŞÜR İSTEYİNİZ.

RABAK

ELEKTROLİTİK BAKIR VE MAMULLERİ A.Ş.

Topağaçlar Cad. No. 37 Kâğıthane - Şişli - İstanbul
P.K. 354 Şişli - İstanbul Tel: 47 90 00

Piyasaya arzettimiş olduğumuz bu yeni imalat çeşidi dolayısı ile tebrik ve teşekkürlerini esirgemeyen sanayicilerimize bu vesile ile şükranlarımızı arzederiz.

Standard — 143

YTONG'un EN ÖNEMLİ İKİ ÖZELLİĞİ

* YÜKSEK ISI TECRİT KABİLİYETİ

105° de kuru malzeme
Hacılı örgü duvarlarda
Tutkallı örgü duvarlarda
Duvar elemanlarında
Çatı ve döşeme plaklarında
Asmolen bloklarda
İzolasyon plaklarında

G15   G25   G50

Isı geçirgenlik katsayısı
(Kcal/mhc)

0.08	0.10	0.13
—	0.16	0.20
—	0.13	0.17
—	—	0.18
—	—	0.17
0.13	0.16	—
0.12	0.14	—

* HAFİFLİK

105° de kuru malzeme
Hesap Ağırlıkları :
Blok duvarlarda
Teçhizatlı elemanlarda
Asmolen bloklarda
İzolasyon plaklarında

Birim ağırlıkları (t/m³)

0.40	0.50	0.65
—	0.65	0.80
—	—	0.84
0.50	0.65	—
0.50	0.65	—

TURK YTONG SANAYİ A.Ş. SİNDIKU ATLANTIK HAN - İSTANBUL TELEFON: 494920 TELGRAF: TURKYTONG

Standard — 144

M E K T U P

Armağan ANAR

Mektup almak kadar zevkli bir şey var mıdır dünyada diye düşünürüm bazen. Kapayı anahtarla açıp eve girerken eşikte bir kaç mektup bulmak ne sıcak bir duyguya verir insana. Kimi uzun, kimi dört köşe, kimi düz, kimi renkli kenarlı, renk renk pullarıyla ne cazip görünüşü vardır zarfların. İnsana aranıp düşünülmüş olmanın sevincini duyurur hepsi de. Biraz heyecan biraz tecessüsle çabuk çabuk bakarsınız hepsine. Bir kısmının yazısından, bir kısmının köşesindeki adresden, bir kısmının damgasından nerelerden, kimlerden geldiğini anlayıverirsınız. Tanımadık yazılısı ise büsbütün merak yaratır.

Ben kendi hesabına gelen mektupların hepsini birden okumak isterim, bir telâşla hepsini açmağa kalkarım. Ve her seferinde zarf açacağını kullanıp muntazam açmağa bile sabırm yetmez. Yırtiveririm kenarlarını. Sonradan düzgün düzgün saklanmadıklarına üzülssem bile... Saklarım çünkü ben aldığım bütün mektupları. Onlar bana yazanların birer parçası olduğu kadar, okuduktan sonra benim de birer parçam olurlar. Kimine sevinmiş, kimine üzülmüş, kimine kızmış, fakat mutlaka bir duyguya katmışındır okurken her birine. Onun için mektuplarının hiç birini atamam. Onlar, yanında olmasalar bile insanlarla bağlarının devam ettiğinin birer delilidir. Mutluluk verir bana onlara bakıp mektuplaşmaya değer bulduğum bunca insanın olduğunu bilmek.

Küçükken, bir gün ünlü bir insan olurum da mektuplarımı kitab halinde basarlar belki diye epey telaş eder, itinalı yazmağa çalışır, bir hayli sıkıntı çekerdim. Ünlü bir insan olmayacağımı anladıktan sonra daha rahat yazar oldum mektuplarımı tadını çıkara çıkara.

Mektuplaşmada en sevmediğim ise, bütün tanıdık bildiklerin bir listesini tutup bayramlarda, seyranlarda görev yaparcasına hepsine bir iki satır yazmaktır. Duygusal bir iştir mektuplaşmak benim için. Basmakalıbına hiç tâhammûl edemem.

Mektupların da bir standart olduğunu öğrettikleri zaman okuldayken epey bir hayal kırıklığına uğramıştım. Çok fenama gitmişti mektupların sınıflara ayrıldığını, her sınıfın

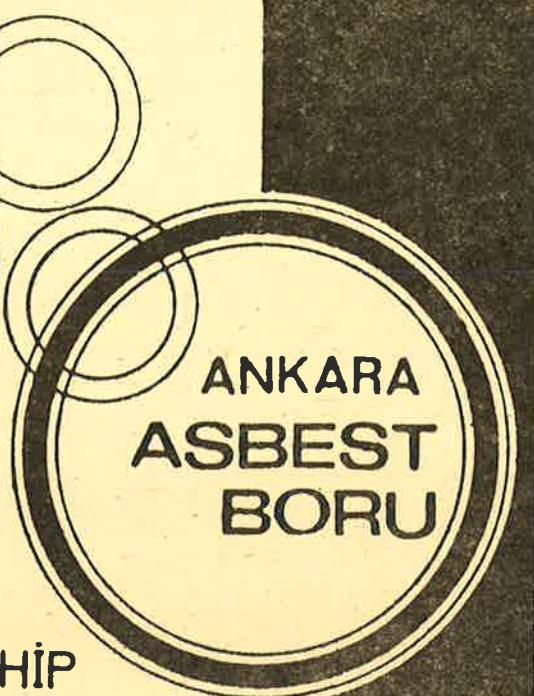
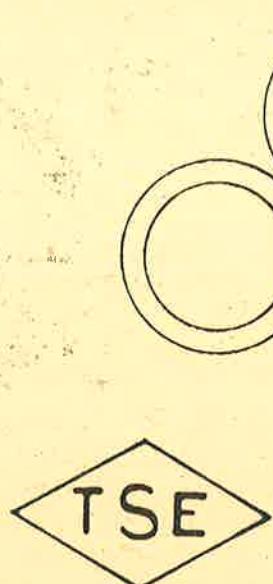
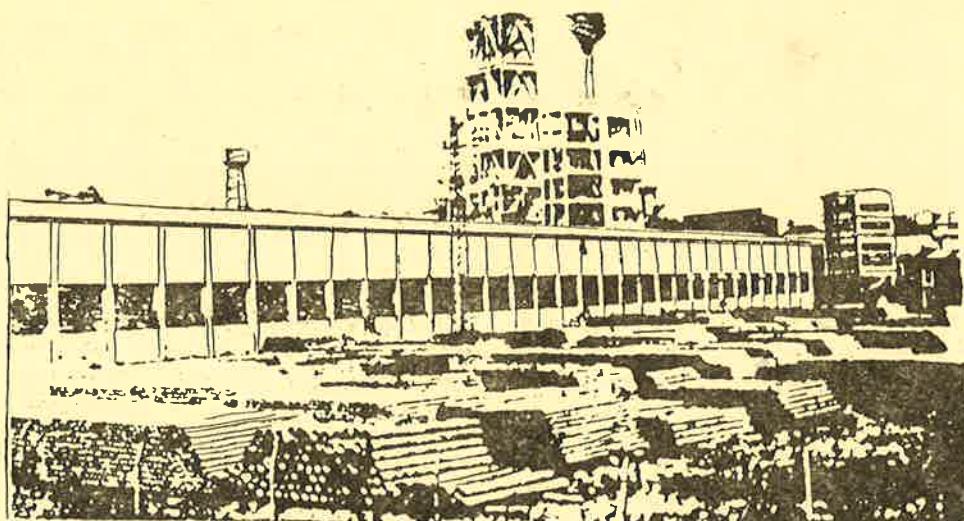
mektubun uyulmak zorunda olunan kurallara göre yazılması gerektiğini öğrenmek. Hatta çok notum kurulmuştu, ödev olarak hazırlığım mektuplara ille de kişisel bir özellik katma merakımdan dolayı.

Yıllar geçti, iş hayatına katıldım. Ve anladım o zaman mektup standardlarının ne kadar zaman kazandırıcı, yanlış anlamaları önleyici, sonuç elde ettirici olduğunu. Hatta gün oldu standardlara uygun mektup örnekleri veren vaktile nefret ettiğim kitaplardan bile yararlandım.

Bilmem böyle bir kitap geçti mi elinize? Bunlarda mektuplar iş isteme, işe kabul etme veya reddetme, talep, tebrik, taziyet mektupları diye çeşitli sınıflara ayrılmıştır. Her birinde ne gibi nitelikler bulunması gereği birbir belirtilmiştir.

Bir de iş mektupları hakkında genel bilgi verilmiştir. Önce şekil ele alınmıştır. Tarih nereye konacak, adres nereye yazılacak, referans nasıl verilecek, mektup nasıl ortalanacak ki, üst, alt ve yan boşluklar aynı genişlikte olsun, nasıl katlanıp zarfa konacak ki açan elinde evirip çevirmeye mecbur kalmadan en ekonomik hareketle en az zamanda ilk defa imzayı görmek üzere mektubu açıversin, ve sonra nasıl kaleme alınacak ki mektupta söylemek istenen bir okuyasta anlaşılabilir etrafıca izah edilmiştir.

Gerçekten usulüne göre yazılmış mektup, okuyanın üzerinde önce mektup yazanın genel kültürü hakkında olumlu bir etki yapar. Sonra konusuna derhal eğilmek arzusu yaratır. Satırları sık, yandan dışarı taşacakmışcasına uzun kâğıdın tepesinde kalmış, dolambaçlı bir ifadeyle yazılmış mektuplar en sona bırakılan mektuplardır. Mektupların konularına göre belirli formlarda yazılması ise, gerek yazan, gerek okuyan için vakit kazandırır, öncelikle ele alınır, öncelikle sonuçlandırılır. İş hayatında ise, herkesin bilmesi gereği üzere, vakit nakittir.

GARANTİSİNE SAHİP

TS 102 ye göre imal edilen
YÜKSEK TAZYİK BORULARI

- KORROSİONA DAYANIKLI
- ISI İNTİKALİ AZ
- ELÂSTİKİYETİ FAZLA
- BAĞLANTISI KOLAY
  - YAPISI SAĞLAM
  - KALİTESİ ÜSTÜN
- MÜSTERİYE AZAMI KOLAYLIK
VE TEKNİK HİZMET

ANKARA ÇİMENTO SANAYİ T.A.S.
ÇİMENTO VE ASBEST BORU FABRİKALARI

TEL: 13 10 30
13 2667
13 61 32

Standard — 149

TÜKETİCİ HALKIMIZ, STANDARDLARA UYGUN, UCUZ MEYVE VE SEBZEYE KAVUŞUYOR

Hazırlayan :
Taner İ. BERKÜN

Geçtiğimiz Ağustos ayının başlarında, Ankara'da Sıhhiye semtinde faaliyete geçen Kooperatifler Hâli, kısa zamanda yaptığı hamlelerle tüketici halkımızın büyük ölçüde ilgilendiği ve ümit bağladığı bir teşebbüs hüviyetine bürünüverdi.

Hele Eylül ayı içinde bir semt pazarında ortaya çıkan olaylar, konuyu daha da su üstünde çikardı. Acaba ne oluyordu? Halkımızın yüzyıllar boyunca alıştığı, dar gelirlerimizin sebze ve meyva ihtiyaçlarını karşılamakta tek çare olarak baş vurdukları semt pazarları tarihe mi karışıyordu? Yoksa bir bünye değişikliği mi söz konusu idi?

Hayır, girişilen teşebbüsin amaçları bunlardan hiç biri değildir. Bir tarafta ürününü değer fiyatına satamayan ve bu yüzden büyük kayıplara uğrayan üreticilerimiz; öte yanda kalitesiz, çoğu zaman bozuk ve çürüklük sebze ve meyvayılarından çok daha yüksek fiyatla satınalmak durumunda bırakılan yardımsız ve desteksiz tüketici halkımız vardır.

Üreticilerimiz, çıkarlarını korumak için teşkilatlanma yoluna gittiler; kooperatifler kuruldu. Tarım Satış Kooperatifleri birleşerek, kendi bölgelerinde birlikler meydana getirdi.

Ama problem bununla çözümlenmemişi. Konunun bir de pazarlama yönü vardı. Şimdiye kadar memleketimizde tarım ürünlerinin pazarlanması daha çok üreticinin tek başına inisiatifine terkedilmişti. Bu yüzden sebze ve mey-

vanın kalite sınıflarına ve boylara ayrılmışında modern tesis ve makinalar kullanılmıştı. Kooperatifler ve birlikler eliyle yapılacak pazarlamada bu imkân doğuyor ve böyleslikle de piyasaya kusursuz, standardlara uygun olarak boylara ayrılmış, çeşidi, özellikleri ve orijini ayrılmış, uygun şekilde ambalaj-

lı tarafından düzenlenmesi, halkın kalitenin yanı sıra fiyat yönünden de tam bir güven duygusuna kavuşturulmasına sağlamaktadır.

İşte Ankara'daki Kooperatifler Hâli, yukarıda belirttiğimiz hizmetleri yap-

T. Berkün, Hâl yöneticileri ile konuşurken

lanmış ürün çıkaracak şartlar hazırlayıordu.

Bu ortamın yaratılması, ihracatın geliştirilmesi için de temel şartlardan birini yerine getirmektedir. Diğer taraftan, hayat pahalılığında etkisi büyük olan sebze ve meyva fiyatlarının da, her

türülü aracı ortadan kaldırma sureti tizere kurulmuştur. Çalışmalarını yerinde görmek ve gelecek için düşünülen gelişmeleri öğrenmek üzere Hâl'i ziyaret etti.

Tarım Satış Kooperatifleri Birliği İdare Meclisi Üyesi sayın Mustafa Güzelgöz ve Kooperatifler Hâli Müdürü sayın Safa Dülgeroğlu ile yaptığımız görüşmeler konu hakkında gereği gibi aydınlanmamızı sağladı.

Hâl'in kuruluşu ve çalışmaları hakkında bilgi lütfetmesini rica ettiğimiz sayın Dülgeroğlu Elma, Güneydoğu Üzüm, Marmara Üzüm, Antalya Narenciye, Şeftali, Malatya Kavası, Patates, Soğan ve Sebze Satış Kooperatifleri Birlikleri'nin bu Hâl'i kurmuş oldukları belirttikten sonra ilk günlerdeki kuruluş sıkıntlarını ve öncelerine çıkan güçlükleri tamamen yendiklerini ifade etmiş ve :

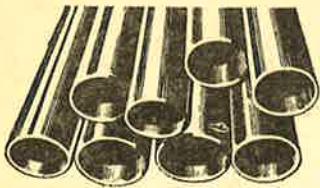
— «Amacımız, pazarcı esnafını ortadan kaldırmak değil; bilakis ona destek olmaktadır. Nitekim şu anda, çıkarının

Üretim bölgelerinden gelen sebze ve meyveler, Hâl'deki ilgili bölümlerine modern metodlarla sevk ediliyor

1969 yılında da

Boru, Profil ve Soğuk çekme Bant tesislerimizde imal edilen yüzden fazla çeşitle resmi ve hususi sektörün hizmetindeyiz.

SANAYİ BORULARI
DKP (Soğuk çekilmiş banttan məməl)

EBADI mm.

13X1	40X1.50
16X1	42X1.20
17X2	42X1.50
19X1	45X1.20
21X1	45X1.50
25X1	48X1.50
25X1.2	51X1.50
25X1.50	51X2
25X2	60X1.5
32X1	60X2
32X1.20	63X2
32X1.50	76X1.50
35X1.20	76X2
35X1.50	89X1.50
38X1.20	89X2
38X1.50	114X2
40X1.20	

SİYAH BORULAR

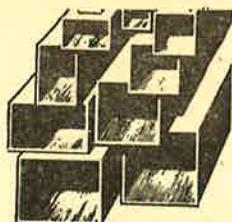
EBADI mm.

17X2.25	49X3.2
21X2.6	60X3.6
27X2.6	76X3.6
33.5X3.2	89X4
42X3.2	114X4.5

SİPARİŞ ÜZERİNE İMAL EDİLEN BORULAR

EBADI mm.

120X1.5 mm.	llâ 5 mm.
139X1.5 »	»
152X1.5 »	»
168X1.5 »	»
194X1.5 »	»

**PROFİL BORULAR
(DKP)**

EBADI mm.

10X10X1	20X40X1.50
10X20X1	30X30X1.20
15X15X1	30X30X1.50
10X30X1	25X40X1.50
15X25X1	32X32X1.20
20X20X1	32X32X1.50
20X30X1	40X40X2
20X30X1.2	30X50X2
25X25X1	40X60X2
25X25X1.20	50X50X2
20X40X1.2	

**KALIN PROFİL
BORULAR
(SİYAH)**

BORU SANAYİİ

ANONİM ŞİRKETİ - İSTANBUL

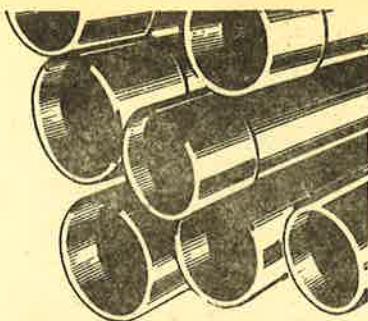
SERMAYE VE İHTİYATLAR: 30.000.000.- TL.

YATIRIMLARIN TUTARI : 37.000.000.- TL.

(1968 sonunda)

Tophane, Salıpazarı Han Kat 8 İSTANBUL

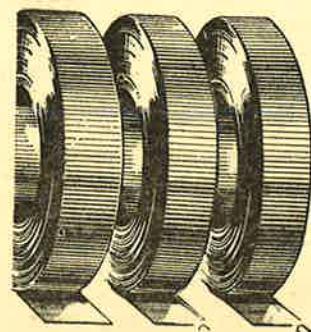
Tel: 49 00 02 - 49 00 03

SU VE GAZ BORULARI

TSE 301
DIN 2440
(ISO R65 orta, BS 1387 orta, 1957 ve
NFE 28025 orta - 1969 normları mukabilidir.)

Tanıma Inch	Dış Kütür mm	Et Kalınlığı (mm)	Düz Boru Ağırlığı (Kg/m)	Mansönu Bor Ağırlığı (Kg/m)
1/2"	15	21.3	2.65	1.220
3/4"	20	26.9	2.65	1.680
1"	25	33.7	3.25	2.440
1 1/4"	32	42.4	3.25	3.140
1 1/2"	40	48.3	3.25	3.860
2"	50	60.3	3.85	5.100
2 1/2"	55	76.1	3.85	6.630
3"	60	88.9	4.05	8.470
4"	100	114.3	4.50	12.100
				12.400

BANTLAR

Kalınlıklar

0.30	1.00
0.40	1.20
0.50	1.50
0.60	1.75
0.70	2.00
0.80	
0.90	

Genişlik: 8 mm. den 400 mm. ye kadar

Kooperatif Hâlinde mal almak olduğunu anlamış bulunan pazarcı esnafı bir numaralı müsterimiz haline getmiştir. Halen, Ankara'dan başka Kırıkkale'de de teşkilatlanmış bulunuyoruz. Erzurum, İstanbul, Adana ve İzmir Hâllerini için de hazırlıklar yapılmaktadır; bu kuruluşlar da en kısa zamanda tüketici halkımıza hizmetine girecektir».

Yakında Ankara'nın çeşitli semtlerinde tanzim satış yerleride kuracaklarını ifade eden Dülgeroğlu, Tüketicim ve Yapı Kooperatiflerine, Satış mağazası kurmak üzere kendi arazilerinde yer tahsis ettiklerini; hattâ bu yerlerin mülkiyetlerini dahi Birlik'e devretmeye razi olduklarını sözlerine eklemiştir.

Birlik'in, satmakta olduğu sebze ve meyvaların, standardlara uygunluğunu sağlamak yolunda ne gibi çalışmaları olduğu yolundaki sorumuzu, Birlik İdaresi Meclisi Üyesi sayın Mustafa Güzelyüz cevaplandırdı :

— «Şurası bilinmelidir ki, tarım ürünlerinin pazarlamasında standartizasyon en önde gelen şartlardan biridir. Birliğiniz bu hususa çok büyük önem vermektedir ve bundan sonra da bu yolda çaba harcayacaktır. Genel Müdürümüz İzzet Soncul, Halen çeşitli bölgelerdeki T. S. K. Birliklerine yaptığı ziyarette, standardlara uymak bakımından çok dikkatli davranışlarını, kooperatif üyesi üreticilerimize tavsiye etmekte dir.

Ayrıca, yalnız standard kontrolu yapmak üzere Hâlde bir teknik elemamı görevlendirmeyi kararlaştırmış bulunuyoruz. Diğer taraftan Birlik'e üye olan kooperatiflerin standartizasyon konusunda uyamık bulunmalarını sağlamak üzere merkezden her türlü dokümanları dağıtmak üzere hazırlıklar yapıyoruz. Bu bakımından Türk Standardları Enstitüsü'nden destek sağladık.

Ancak daha standardları hazırlanmış pek çok sebze ve meyva çeşidi vardır. Bunların en kısa zamanda hazırlanmasını dilemektedir. Bizlerde TSE'nin teknik çalışmalarına yardımcı olmaya âmadediyiz».

Bu sırada söz alan Dülgeroğlu :

— «Üreticilerimiz, maalesef hileye alıştırılmış durumda. Örneğin, bir elma kasasının altına küçük, özürlü olanların, üst surlara da göstermelik şeklinde göz alıcı elmalardan dizeilmiş bulunmaları sık sık karşılaştığımız olaylardandır.

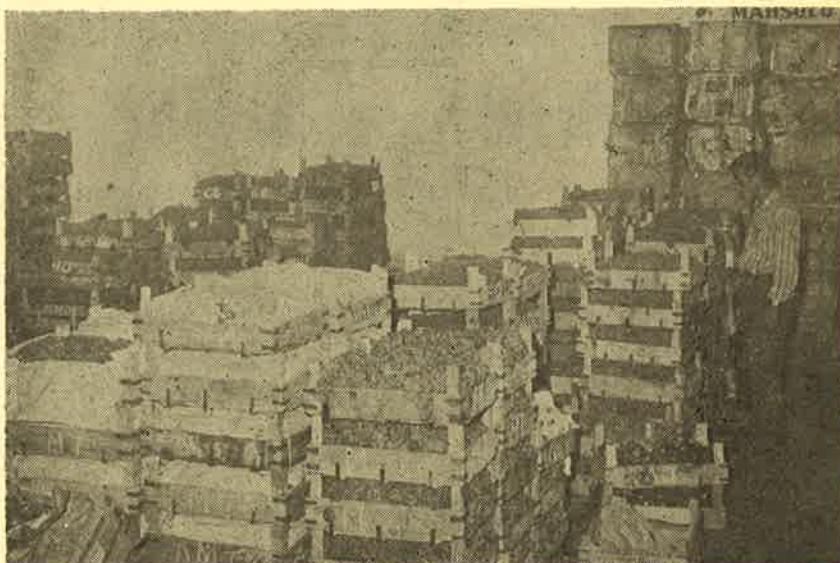
Biz bunu ortadan kaldırmak için, standardlara göre ayırmaya ve derecelendirme işi üzerinde dikkatle duruyoruz. Nitekim, biraz önce gezerten gördüğünüz ambalajları açılmamış elma derecelendirme makinaları üretim bölgelerimize sevk edilmektedir. Bu makinaları soğan ve patates için de kullanabileceğiz».

Hâlde gördüklerimizden ve çalışmalar hakkında verilen bilgilerden, milletçe çektiğimiz büyük sıkıntılarından birisine çözüm yolu bulmak bakımından

büyük bir hamlenin başarılı sonucuna memnunlukla vardık.

Çok değerli zamanlarımı bizlere ayı-

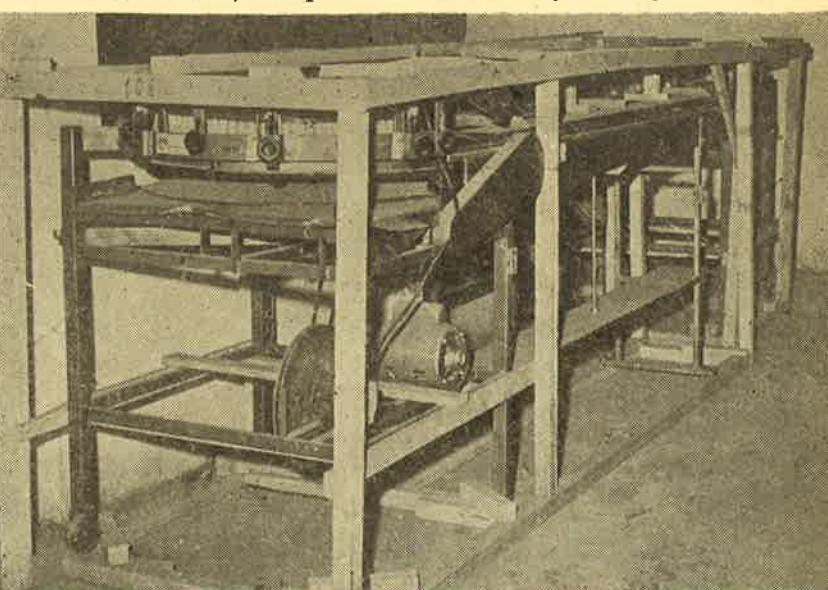
ran yöneticilere teşekkürlerimizi ve başarı dileklerimizi sunarak Kooperatifler Hâlinden ayrıldık.

T. S. K. Birlikleri Hâl'inde satışa hazır durumda sofralık üzümü

Ürünler, semt pazarlarında da tüketiciye sunuluyor

Elma, soğan ve patatesin boyllara ayrılması sırasında kullanılan makinalar, üretim bölgelerindeki Birliklere gönderilmek üzere ambalajlanmış olarak görülmüyor

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

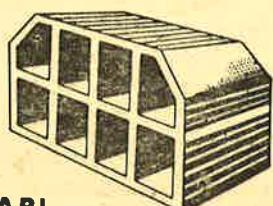
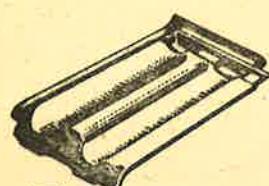
Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallarıyle daima
müsterilerinin emrindedir

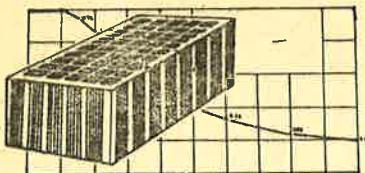
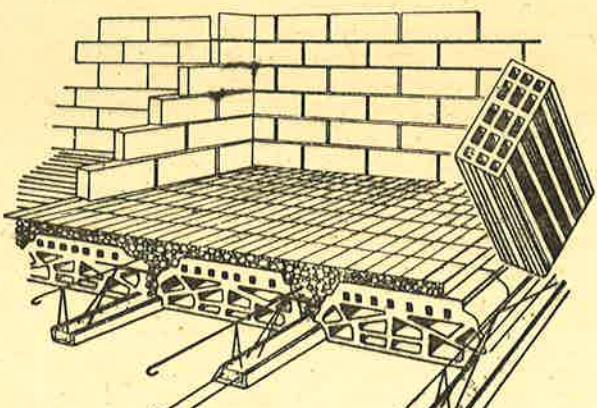
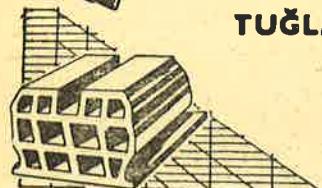
ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KİREMİT
Telefon No. : 1364 - 2105

Standard — 147

TUĞLA KİREMİT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ ŞUBELERİ :

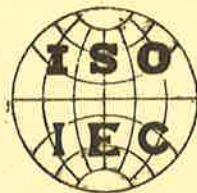
İSTANBUL Meclisi Mebusan Cad. Arhan Salıpazarı - İstanbul
: 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY MühürdarFuat Bey Sokak Tales İş Hanı kat I
Kadıköy - İstanbul : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK
Meclisi Mebusan Cad. Arhan
Salıpazarı - İstanbul
: 49 79 56 49 74 14

Standard — 148

Standard Düssyasından Haberler

ISO Konsey toplantısının genel görünüşü

ISO Konseyi Cenevre'de Toplandı

ANKARA'DA YAPILACAK 1970 ISO GENEL KURULUNUN PROGRAMI SON ŞEKLİNİ ALDI

**Başkan Sünter'in teklif ettiği «Dünya Standardlar Günü» nün
ilki 14 Ekim 1970 tarihinde bütün Dünya'da kutlanacak**

ISO Konseyi Başkanlık Divanı

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) Konseyi, 1969 yılı toplantılarına 25 Eylül 1969 tarihini Cenevre'deki Merkezinde başlamıştır.

ISO Konseyi toplantılarından önce, 24 Eylül Çarşamba günü öğleden sonra ISO'nun İcra Komitesi, son hazırlıkları görüşmek üzere Başkan Faruk A. Sünter'in yönetiminde 4 saat süren bir toplantı yapmış ve ertesi gün Konseyde konuşulacak konulara verilecek yönü tespit ederek son hazırlıkları tamamlamıştır.

EXCO kısa adı ile bilinen bu Komitenin toplantılarında, Konsey'de sürelerini doldurdukları için daha sonra katılamayacak olan Mr. F. F. van Rhijn (Hollanda) ile Dr. A. N. Ghosh (Hindistan) son defa olarak yer almışlardır.

ISO'nun geçen dönem başkanı Sir Jehangir J. Ghandy, Konsey toplantıları için gelmiş bulunduğuundan EXCO'ya da katılmış, Amerikan Standardları Enstitüsü Başkanı Mr. Fr. Laque, A-

merikan Heyetinden Mr. R. P. Trowbridge ile Türk Heyetinden Celâl İmre ve Veliid İsfendiyar, alınan bir kararla ilk defa olarak EXCO'da gözlemevi sifatıyla hazır bulunmuşlardır.

Daha çok mali konuların görüşüleceği nedeniyle ISO'nun Muhasip Üyesi Mr. J. C. Hentsch de toplantıya katılmıştır. EXCO'da 1970 ISO Bütçesi üzerinde özellikle durulmuş, 3 yıldan beri aidatlarını ödemeyen Arjantin ve Arnavutluk'un ISO'dan çıkarılması hususunun Konsey'e teklifi de karara bağlanmıştır.

Toplantıda İcra Komitesi'nin tizerinde önemle durduğu ikinci konu da 1970 Ankara Kongresinin programı olmuştur.

Konsey Toplanıyor

25 Eylül Perşembe sabahı saat: 9.30'da Konsey Başkan Sünter'in bir konuşması ile çalışmalarına başlamıştır. Toplantıya, Fransa'dan R. Frontard, P. Zeller, H. Durand, Almanya'dan N. Ludwig, K. Orth ve R. Guttmann, İran'dan Dr. R. Shayegan ve Dr. H. Alizadeh, Japonya'dan T. Fujisaki, K. Ito ve H. Sabgusa, Hollanda'dan Prof. de Langen Van Zwieten, J. M. Madsen, Polonya'dan B. Planeta, İsviçre'den Dr. A. Vrethem ve J. Ollner, B. Arap Cumhuriyeti'nden Dr. A. Geneidy, İngiltere'den H. A. R. Binney (ISO Başkan Vekili), G. Weston, R. M. Mockbridge ve M. B. Miles, A. B. D.'nden Fr. Laque, R. P. Trowbridge, D. L. Peyton Rusya'dan Prof. V. V. Boitsov, B. A. Remizov ve V. G. Treskov ve E. N. Markova katılmışlar, memleketimizi de TSE Başkan Vekili Celâl İmre, Yönetim Kurulu Üyesi Kâzım Turgay ve Genel Sekreter Veliid İsfendiyar'dan kurulu bir heyet temsil etmiştir.

İlk gün oturumlarında Pakistan ve Peru bulunamamışlar, Peru'nun bütün toplantılarla gelemeyeceğine dair özür telgrafı okunmuş, Pakistan ise ertesi sabah S. A. D. Bukhari adlı delegesiyile toplantılarla katılmıştır. İkinci gün toplantılarında, Fransa AFNOR Başkanı L. Armand da bulunmuştur.

Başkanlık Divanında Faruk A. Sünter'in yanında Başkan Vekili H. A. R. Binney, eski dönem başkanı Sir Jehangir J. Ghandy ve Genel Sekreter Olie Sturen yer almışlar, başta Genel Sekreter Yardımcısı R. Maréchal olmak üzere ISO Merkez Sekretaryası ileri genlerleri, sol tarafta ayrılan yerlerinden Konsey'i izlemişler ve gerekli sekreterlik hizmetlerini yapmışlardır. Konsey toplantıları İngilizce, Fransızca ve Rusça olmak üzere anında tercüme sistemiyle yürütülmüştür.

Konsey, üç günlük çalışmaları sırasında, oldukça yükü bir gündemi görüşmüştür ve 60'ı aşkın karar almıştır. Bunalardan önemli olanları sırasıyla aşağıda sunuyoruz :

1 — Konsey, ISO'da bir teknik lügat hazırlanması konusunda yapılan teklifi incelemiştir ve Genel Sekreterliğin bu konuda gerekli kostümlerini daaptiktan sonra hazırlıklarda bulunmasını kararlaştırılmıştır.

2 — Konsey, bazı teknik komitelerin adlarını değiştirmiştir, bazlarının yeniden tesbit edilen çalışma kapsamlarını onaylamış, yeni komitelerin kurulmasını kararlaştırılmıştır.

3 — Konsey, bütün ISO Teknik Komitelerini, 1000 numaralı rekomandasyon'da yer alan SI Birimlerini kullanmaları gereğini önemle belirtmiş, bu hususu ve Genel Sekreterliğin, 1.1.1970

tarihinden itibaren üye ülkelere gönderceği rekamadasyon tasarılarında SI ünitelerine ve gerekirse bunların karşıtı olan diğer birimlere yer vermesi kararlaştırılmıştır.

4 — ISO'nun Teknik Çalışma Direktiflerinde, EXCO'nun tavsiyelerine uyularak gerekli değişiklikler yapılmış ve Genel Sekreter, değiştirilmiş yeni metni en kısa zamanda yaynlamakla görevlendirilmiştir.

5 — PLACO'nun tavsiyesine uyularak ISO Merkez Sekretaryasında Makine Mühendisliği, İnşaat ve Yapı Malzemeleri, Tarım, Nakliyat ve Dağıtım olmak üzere 4 teknik bölüm kurulması kararlaştırılmış, bunların çalışma usulleri tesbit edilmiştir.

6 — ISCA'ya Genel Sekreter O. Sturen, R. Frontard ve ISO/TC 73 tarafından tesbit edilecek 3 delegeden kurulu ISO heyetinin temsilci olarak önerilmesi uygun görülmüştür.

7 — Kalkınmaka olan Ülkelerde Standardizasyonu Geliştirme Koordinasyon Bürosu (DEVPRO) adı altında kurulacak yeni Büro için Genel Sekreterliğin IEC ile de temas geçmesi ve gerekli hazırlıkları yapması kararlaştırılmıştır.

8 — Konsey, yeni kurulmuş bulunan «Standardizasyon Konusunda Bilimsel ve Teknik Haberleşme Komitesi (INFCO)»nun çalışma kapsamını kabul etmiş ve Sekretaryası Rusya'da oylanınca komitenin başkanlığına Mr. Tkatchenko'yu getirmiştir.

9 — Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) nun standardizasyon konusunda düzenleyeceği ikinci hükümlerarası toplantı ISO Genel Sekreteri'nin de bir tebliğ sunması ve bu toplantı katılacak ISO Heyetinin Başkan tarafından tesbit edilmesi kararlaştırılmıştır.

10 — ISO'da bundan böyle yıllık teknik raporların yayınlanması da kararlaştırılmıştır. İlk rapor, 1969 yılı içinden 1970'de yayımlanacaktır.

1970 Bütçesi Kabul edildi :

11 — 1970 yılı için hazırlanmış bulunan bütçe, her zamankinden farklı olarak, ISO'nun çalışma fasıl ve bölgelerini belirten ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Bu bütçede de gelirler, Başkan Sünter'in döneminin tümünde olduğu gibi üye aidatlarında hiçbir artışa yer vermeksizin 3.870.000 İsviçre Frank'ıolarak dengeli bir şekilde kabul edilmişdir.

Bilindiği gibi, ISO'nun yeni Başkanı çalışmaya başlamadan önce yapılan hesaplara göre üye aidatlarının her yıl, 5 yıl süre ile % 20 artırılması öngörülmüş, fakat sonradan 1967 yılı Konseyinin aldığı bu karar uygulanmayaarak eski miktarlarla işin idaresi 1970 sonuna kadar mümkün olabilmisti.

ISO mevzuatına göre, vukubulacak aidat artırımları 2 yıl öncesinden üyeler bildirilmek gereğinden ve yeni Başkanlık dönemine rastlayan 1971 yılında bir artırma kararı alınması zorluluğu ile karşılaşılacağı düşünülerek ve son üç yıldan beri bir artırıma da gidilmediği göz önünde tutularak 1971 aidatlarının % 15 civarında yükseltilmekte olduğunun vaktinde üyelere duyurulması için Genel Sekreteri yetkili kılan bir karar alınmıştır.

12 — Konsey, EXCO'nun teklifine uyarak Arjantin ve Arnavutluk'un ISO

1969 ISO Konseyi toplantılarına katılanlar birarada

ile ilişkilerini kesmiş bulunmalarını kabul etmiştir.

Dünya Standardlar Günü :

13 — Okurlarımızın hatırlayacağı gibi ISO Başkanı Sünter, A. B. D.'nde standardizasyonun 50. yıldönümü törenlerine şeref misafiri olarak katıldığı sırada, bütün dünyada standardizasyon ve faydalarının büyük halk kitlelerince benimsenmediğini belirterek, hiç olmazsa yılda 1 gün, 56 ülkeydeki milli kuruluşlar marifetiyle ve ISO Merkezinden idare edilecek bir «Dünya Standardlar Günü» tesbitini teklif etmiştir.

O gün, bütün dünya basını, radyoları ve televizyonları bu konuyu işlemeye dacet olunacak konferanslar, seminerler düzenlemek suretiyle davranışın en geniş çapta kamu oyuna sunulması mümkün olacaktı.

Başkan Sünter, bu teklifini birkaç ay önce Belçika'da standardizasyonun 50. yıldönümü dolayısıyla Brüksel'de düzenlenen toplantıda da tekrarlamış ve ISO Câmiâsının olumlu karşıladığı bu teklifi, bu defaki Konsey gündeminde yer almıştı. Konsey, bu teklifi, vereceği sonuçlar denemek üzere 1970 yılından itibaren uygulamayı kararlaştırmış ve ISO'nun kuruluşu için Birleş-

miş Milletler Standardları Koordinasyon Komitesi'nce 1946 yılında alınan kararın yıldönümü olan 14 Ekim 1970 tarihinde ilk «Dünya Standardlar Günü»'nın kutlanması böyleselikle gerçekleşti.

1970 Ankara Genel Kurulu'nun Programı Kabul Edildi :

14 — Daha önce de belirttiğimiz gibi ISO Konseyi'nin bu defaki toplantıda aldığı en önemli kararlardan biri 1970 yılı Eylülünde Ankara'da yapılacak olan 8. Genel Kurul çalışmaları ile ilgili bulunuuyordu.

Daha önce TSE yetkilileri ve ISO Genel Sekreteri'nin uzun süren ortak çalışmaları sonucu hazırlanan ve EXCO'nun bu defaki toplantıda gözden geçirilerek Konsey'e sunulan ve kabul edilen Programa göre üç yılda bir, ayrı ülkelerde düzenlenen bu en önemli standardizasyon olayının sekizinci 11 gün sürecektir.

ISO Konseyi ile Konsey'e bağlı işçileri komitelerin toplantılarından başka, 10 kadarda teknik komite toplanacaktır. Bu defaki Genel Kurul toplantıları, bundan öncekilerle oranla değişik bir şekilde düzenlenmektedir. Altı gün devam edecek Genel Kurul çalışmaları sırasında, nakliyat, malların mübadele-

ISO Başkan Vekilliğine seçilen R. Shayegan Başkan Sünter'le birlikte Konsey toplantıları sırasında

si, emniyet standartları ve tüketici sorunları ve tarım standartları gibi çok önemli konularda, dünyaca tanınmış standartların katılıceği açık oturumlar yapılacaktır. Ankara'da toplanacak teknik komiteler ise daha çok memleketimizi ilgilendiren madde ve mamlülere ait standart konuları ile meşgul bulunmaktadırlar.

Yeni ISO Başkan Vekili Seçildi :

15 — Konsey, süresini tamamlayan Başkan Vekili İngiliz H. A. R. Binney'in yerine 1970-72 dönemini için İran Standardları Enstitüsü Genel Müdürü Reza Shayegan'ı oybirliği ile seçmiştir. Uzun bir süreden beri standardizasyon dünyasında yaptığı çalışmalarla haklı bir isim yapmış olan R. Shayegan'ın seçimi TSE çevrelerinde de sevinç yaratmıştır. Yeni Başkan Vekili, görevini 1 Aralık 1969'da devralacaktır. Konsey, başarılı hizmetlerinden dolayı eski başkan vekili Mr. Binney'e teşekkür etmeyi kararlaştırmış ve bu karar, bütün Konsey üyelerinin imzaladıkları resmi bir mektupla yerine getirilmiştir.

16 — Konsey, EXCO'nun 1969-70 dönem itibarıyle üyelerini şu şekilde seçmiştir:

Fransa'dan	R. Frontard
Almanya'dan	N. Ludwig
Hollanda'dan	J. M. Madsen
İsviçre'den	J. Ollner
İngiltere'den	H. A. R. Binney
A. B. D.'nden	D. L. Peyton
S. S. C. B.'nden	Dr. V. V. Boitsov

Başkan, yarı saat önce aldığı karar da dahil olmak üzere hepsinin yazılmış ve çoğaltılmış olarak üyelere sunulmasını başarısız olmasından dolayı ISO Merkez Sekretaryasından duyan memnuniluğu belirtmiş ve ISO'nun tarihinde ilk defa olarak görülen ve delegasyonlarının takdirleri ile karşılanan bu başarılarından dolayı Merkez Sekretaryasına ve tercüme işlerini kusursuz yürüten mütercimlere teşekkür etmiştir.

1970 Kongresi Hazırlıkları Başladı :

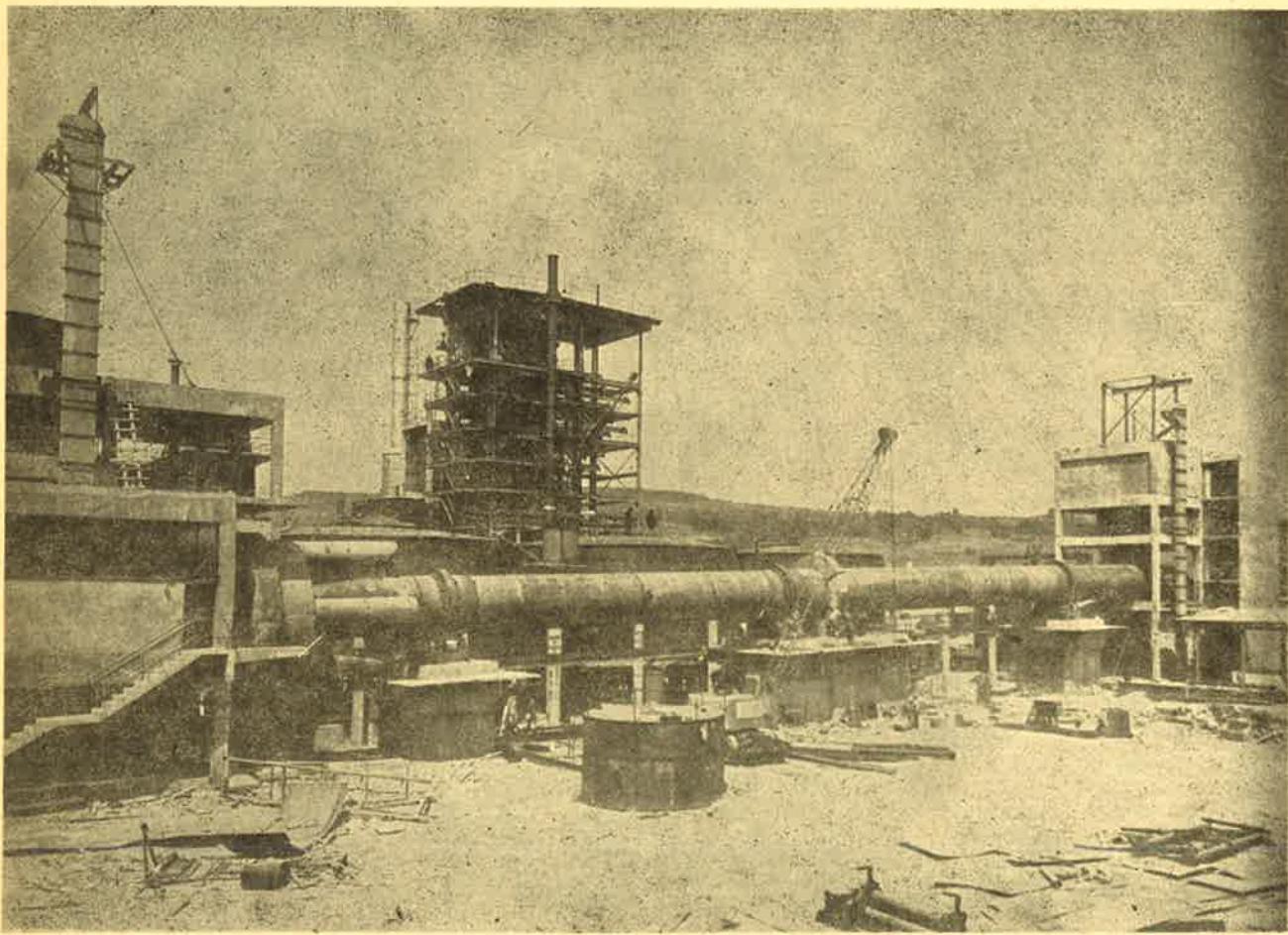
Konsey toplantılarından hemen sonra, ISO Başkanı Faruk A. Sünter, Konsey'deki Türk Heyeti ile birlikte ISO Merkezinde Genel Sekreter O. Sturen'inde katılımıyla 1970 Ankara Kongresinin ilk hazırlık programını gözden geçirmiştir.

ISO Konseyinde Türk Delegasyonu...

... ve Konseyden sonra ISO Merkezinde Başkan ve Genel Sekreterle 1970 Ankara Kongresi hazırlıkları için yaptıkları toplantı

Çaycuma Seka Kâğıt fabrikasında önde döner kireç fırını arkada 39 m. irtifada buhar santrali.

SUNGURLAR

İSİ SANAYİ ANONİM ŞİRKETİ

**YURDUN SANAYİ KALKINMASINDA
BÜYÜK ESERLERİ İLE
HİZMETİNİZDE**

Avrupa Lâstik ve Jant Teknik Organizasyonu (ETRTO) genel kurulu Lüksemburg'da toplandı

TSE'nin ETRTO'ya üye olması oybirliği ile kabul edildi

Oto lâstiklerinin ve jantlarının standard hale getirilmesi amacıyla Amerika'da TRA (Tire and Rim Association) ve Avrupa'da ETRTO (European Tire and Rim Technical Organization) adları altında dernekler kurulduğu ve yoğun çalışmalar yapıldığı bilinmektedir. Türk Standardları Enstitüsü'nün de 1964'den bu yana aynı konuda çalışmaları ve dünya memlekeleri arasında ilk def'a olarak «Oto İç Lâstikleri» ve «Oto Dış Lâstikleri» standardlarını tamamlayarak yayınlamış bulunduğu dikkate alan ETRTO, bu yıl Enstitümüz de Genel Kurul toplantılarına davet etmiştir. 24-26 Eylül tarihlerinde Lüksemburg'da yapılan bu toplantıya, Yönetim Kurulu üyemiz Prof. Dr. Tarık G. Somer katılmış bulunmaktadır.

Kongrenin açılışında söz alan Prof. Somer, Genel Kurula dave edilmiş olmaktan duyduğu memnuniyeti belirtmiş ve TSE hakkında bilgi vermiştir. Bundan sonra, başkanlık divanının teklifi ile TSE'nin, ETRTO'ya «Associate» üye olarak alınması oy birliği ile kabul edilmiştir.

Avrupa'da ve Türkiye'de oto lâstiği imâl eden şirketler, oto lâstiği için gerekli ham madde ve yarı mamul maddede yapan firmalar, standarizasyona ilgili kuruluşlar, böylece yaklaşık olarak 110 müesseses ETRTO'nun üyesi bulunmaktadır. Muhtelif komiteler halinde çalışan ETRTO şu amacların gerçekleştirmesine çalışmaktadır:

1. Oto Lâstikleri, jantlar ve supaplarla ilgili teknik konuları görüşecek üstün bilgiye sahip sorumlu bir hey'et kurmak,

2. Mamul boyutları, basınc-kuvvet karekteristikleri ve değiştirilebilme yönlerinden, oto lâstikleri, jantları ve supaplarında standarizasyon sağlamak,

3. Teknik bilgi alış verisiini deteklemek,

4. Mühendislik standardları nesretmek,

5. Muhtelif memlekelerde konuya ilgili kanunların hazırlanmasında mü-

şavılık görevi almak,

6. Aynı konuda çalışan kuruluşları işbirliği yapmak.

Üç gün devam eden toplantıda genellikle alt komite çalışmaları yapılmıştır. Bu arada İskandinav memlekelerinde, yolların bozulmasını önlemek amacıyla, oto lâstiği hava basıncının 7 kg/cm^2 'yi geçmemesi için bir kanun teklif edilmiş olması, uzun tartışmalara yol açmıştır.

Toplantının sona ermesini müteakip Prof. Somer Lüksemburg'da Good-year laboratuvarlarını, Aachen'da Uniroyal laboratuvarlarını ziyaret ederek, oto iç ve dış lâstik muayenelerinde kullanılan modern cihazları ve metodları incelemiş, TSE'de kurulacak benzeli laboratuvarlar için bilgi toplamıştır. Dünyada ilk lâstik standardının hazırlanmasını sağlayan TSE'nin Yönetim Kurulu üyesi Prof. Dr. Tarık G. Somer'in incelemelerde bulunduğu laboratuvarların yöneticileri yakın bir ilgi göstermişlerdir.

Enstitümüz için ETRTO üyeliğinin de, Avrupa memlekelerinde yapılan çalışmaları zamanında öğrenmek ve tartışmak yönünden çok faydalı olacağını inanıyoruz.

USASI'nın 1969

Kataloğu Yayınlandı

Amerikan Standardları Enstitüsü (USASI), 1969 kataloğunu yayımlamış bulunmaktadır.

USASI tarafından kabul edilen 3600 Amerikan standardına ek olarak Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ve Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) ile Elektrik Tekhnatinin Kabulü için Kuralar Milletlerarası Komisyonu (CEE) ve Pan Amerikan Standardları Komisyonu (COPANT) nun yayınladıkları uluslararası rekomendasyonları da tam liste halinde veren Katalog, ilgilenen okurlarımıza TSE kanalı ile getirilebilir.

ISO Muhabir üyelerinin sayısı 10'a yükseldi

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) na muhabir üye olan ülkelerin sayısı, Kenya'nın da katılması ile 10'a yükselmiştir.

Bilindiği gibi ISO Konseyi, 1964 yılında aldığı bir kararla, henüz milli Standard Enstitülerini kuracak seviyeye ulaşamamış ülkeleri, Teşkilatı muhabir üye olarak kabule başlamış ve bu ülkelere Merkez Sekreteryasına ve diğer ISO üyelerince ücretsiz olarak recommandasyonlar ve milli standardların gönderilmesi uygun görülmüştür.

Böyleslikle uluslararası standardizasyon çalışmalarından tam bilgi sahibi kılınan muhabir üyelerin, ISO teknik komite toplantılarına da oy hakları olmaksızın katılmaları mümkün olmaktadır.

Standardizasyon yoluyla Çocuk oyuncaklarının Emniyeti Sağlanıyor

Amerikan Standardları Enstitüsü (USASI) ne bağlı «Çocuk Oyuncaklarının Emniyeti» Teknik Komitesi, Eylül ayı içinde düzenlediği bir genel toplantı ile, çocuk oyuncaklarında emniyeti sağlamak amacıyla hazırlanacak standardların programını ele almıştır.

Amerikan Oyuncak İmalatçıları Birliği'nin isteği üzerine düzenlenen toplantıya, Amerikan Pediatri Akademisi, Amerikan Sigorta Birliği, Amerikan Halk Sağlığı Birliği, Ev İdaresi Enstitüsü, Ev İdaresi Dergisi, Milli Standardlar Bürosu (NBS), Milli Güvenlik Konseyi, Ebeveynlerin Dergisi, Underwriters' Laboratuvarları ve Amerikan Sağlık, Eğitim ve Sosyal Refah Bakanlığı gibi özel ve resmi kuruluşlar katılmışlardır.

Görüldüğü gibi, oyuncak deyiş geçmişimiz basit konu bile, ehemmiyet ve standarizasyon söz konusu olduğu zaman önem kazanmakta ve yoğun çalışmalar gerektirmektedir.

Diğer taraftan, Amerika'daki bu çalışma, standarizasyon alanında gerek özel sektörden, gerekse resmi sektör ve bilim kuruluşlarından sağlanması gereklili destek ve katkıya güzel bir örnek teşkil etmektedir.

TÜRK STANDARDLARI

ENSTITÜSÜ ADINA

SAHİBİ VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER

MÜESSESE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR

GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : M. UYGUNER

BU SAYININ SORUMLU

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN

BASILDIĞI YER

: Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği Matbaası - Ankara

TELEGRAPH ADRESİ : STANDARD — ANKARA

TELEFON : 17 19 31 - 17 19 24/24

POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA

İLÄN TARİFESİ

Tam sahife 800 Lira	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
------------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İlave renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE ŞARTLARI

ADİ POSTA

Yıllık	12 Lira
6 aylık	6 Lira
Sayı	1 Lira

UÇAK POSTASI

Abone bedeline	uçak postası
ücreti İlave	edilir.

SUMMARY OF CONTENTS

SPOTLIGHT ON ISO-RCD-TSE IN SEPTEMBER

p. 3

by M. UYGUNER

The last weeks of September 1969 have been active and successful weeks from the viewpoint of the country as regards international standardization.

The Turkish Delegation, headed by Celâl Imre, Vice-President of the Turkish Standards Institution's Board of Governors, and composed of Board Member Kâzım Turgay and the TSE Secretary General, attended ISO's Council meetings in Geneva from 25 to 27 September. Iran and Pakistan, the two member countries of RCD besides Turkey, were also represented at the Council meetings.

It was the first instance of the three members of RCD being present at the same time at the ISO Council which has fourteen members, and an event worth recording for us, in the history of international standardization.

The importance of the international prestige gained by Turkey and her partners in RCD is strengthened by the fact that the chair was occupied at the Council meetings by Faruk A. Sünter, President of the Turkish Standards Institution.

The ISO Council will meet in Ankara in 1970.

Moreover, it has also previously been agreed that the General Assembly of ISO which usually brings together about one thousand delegates, should take place in Ankara in 1970. The programme this time includes three panel discussions with the presence of world renowned personalities on such subjects as safety and the consumer, transportation and agriculture as well as more than ten international technical committee meetings, all of which are of interest to our country's industrial and agricultural sectors.

The importance of this event, which will direct the eyes of the whole standardization world to Ankara is obvious. Moreover it is not by coincidence that Ankara was selected for 1970.

Not only the officials of the Turkish Standards Institution, but all Turkey is proud of these developments.

In September 1969, Prof. Dr. Tarik G. Somer of the Middle East Technical University and a member of TSE's Board of Governors attended the General Assembly of the European Tire and Rim Technical Organization in Luxembourg, and TSE to which belongs the privilege of adopting the first standard for tires in the world was elected to associate membership of ETRTO as the first national standards body.

This distinction has added a new link in the chain of TSE's international prestige.

By the election to the Vice-presidency of Mr. R. Shayegan, the Director of the Iranian Institute of Standards, the high offices of the ISO Council in 1970, will be held by representatives of the RCD countries.

We extend our heartfelt wishes for success to ISO, the President of which is a Turk and the Vice-President an Iranian.

MEETING OF THE CHAIRMEN OF TSE'S PREPARATORY GROUPS

p. 5

The initial meeting of the new term of the Chairmen of TSE's Preparatory Groups was held on 9 September 1969.

With TSE President Faruk A. Sünter in the Chair, the agenda contained three items:

- 1 — Use of the phrase «compliance with standards» instead of «quality certificate»
- 2 — Cooperation with Engineers Chambers
- 3 — Present situation of the laboratories from the viewpoint of preparation and control of standards.

JOINT MEETING BETWEEN TSE AND BOARDS - OF GOVERNORS OF ENGINEERS CHAMBERS p. 5

A meeting was held on 16 September between the members of the Boards of Governors of TSE and of the Engineers Chambers.

At the meeting it was agreed that cooperation between these bodies will be realized by each Chamber sending a representative to attend the meetings of the relevant Preparatory Group. Furthermore, views of chambers will be asked in regard to the members to be invited to the technical committees. Members of Boards of Governors of the Engineers Chambers and of TSE will hold joint meetings every three months, to exchange views on measures related to standards, and other aspects of standardization.

SPECIFICATIONS PREPARED BY THE MINISTRY OF PUBLIC WORKS TO SEEK COMPLIANCE WITH TURKISH STANDARDS p. 5

The Ministry of Public Works recently published and distributed the technical specifications to be taken into consideration in the construction sector in 1970.

According to the new technical specifications, compliance with standards will be sought in the case of construction materials for which the Turkish Standards Institution has already prepared standards.

IMPORTANT ROLE TO BE PLAYED BY STANDARDIZATION IN PRODUCTION AND EXPORTATION OF DRY FIGS p. 7

The Izmir Chamber of Commerce held meetings on 15 and 16 September 1969 on the subject of promoting exports of dry figs.

Representatives of the Faculty of Agriculture of the Aegean University, Ministries of Commerce and Agriculture, the State Planning Organization, the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges, local chambers of commerce and industry in the Aegean region, Union of Cooperatives of Fig Growers, Society of Fig Growers and Exporters attended the said meeting.

Among the measures to be taken to promote exports of dry figs, standardization was stressed as one of the most important.

TSE's representative declared that TSE had already prepared standards for dry figs and fig paste, and had undertaken the secretariat of the work aimed at the preparation of an international standard for dry figs.

ASBESTOS CEMENT PIPES TO CARRY TSE MARK p. 9

Requests to use the TSE Mark, which is the Turkish Standards Institution's mark to confirm compliance with standards, are growing in number from day to day.

In consequence of both the public and the private sectors' preference in their purchases for goods that carry this mark, and also the desire of the manufac-

turers to advertise to the public that their products comply with standards, requests to be allowed to use the TSE mark have increased considerably.

Recently, the Ankara Cement Industry Company applied to the Turkish Standards Institution to be allowed to use the TSE mark on asbestos cement pipes which they manufacture in compliance with Turkish Standard 102.

The agreement for the use of TSE mark was signed at TSE on 4 September 1969, in the presence of TSE's President Faruk A. Sünter and the officials of the Ankara Cement Industry Company. At the signing ceremonies, President Sünter congratulated the Cement Company for the high quality of their products.

Two more companies, «Eternit» and «Superlit» are expected to sign similar agreements with TSE soon.

ROLE OF COMMITTEE OF ARBITRATORS IN CONTROL OF EXPORT PRODUCTS

p. 13

Regulations pertaining to Implementation of Turkish Standards foresees the setting up of a committee of arbitrators with a view to settling the disputes which may arise out of the control of export products.

The committee is to be composed of a chairman appointed by the Ministry of Commerce, and two members, one to be appointed by the Chamber of Commerce and the other by the Commodity Exchange in the case of agricultural products and by the Chamber of Industry and the Ministry of Industry in the case of industrial products.

The committee is designed to arrive at decisions within 24 hours.

The article gives information about similar committees of arbitrators set up for a variety of products and recommends that Turkish Standards be placed into compulsory enforcement, so that instead of a variety of committees only the committee set up in connection with the implementation of standards deal with matters related to disputes.

STANDARD FOR RUBBER HOSES

p. 14-15

The article gives information about the standard for rubber hoses, which has recently been accepted by the Technical Council of the Turkish Standards Institution.

STANDARD FOR SAND FILTERS

p. 16-17

Standard for water filters which was accepted at TSE's Technical Council meeting in April is expected to provide considerable benefits in connection with a matter that is of vital importance for the public: preparation of drinking water.

Water filters play an important role in the treatment of spring water in cities, towns and villages which cannot be used as fresh drinking water in their natural form.

As sand is used for filtering material, they are generally called «sand filters». Due to the great variety of such filters that are manufactured in this country, establishing standards for these was of great importance to ensure higher quality.

The article continues to give information about the standard.

LETTERS

p. 19

In this article the writer tells how much letters mean to her and concludes by saying that even though she feels personal attachment to the letters she writes and receives, it is a good thing that business letters are standardized, and that standardization of letters is a time-saving factor, since time wasted should be considered money lost in business.

LOW PRICED FRESH FRUITS AND VEGETABLES COMPLYING WITH STANDARDS PLACED AT THE DISPOSAL OF THE CONSUMER

p. 21-23

In August last, a fresh fruits and vegetables Market Place designed to sell the produce of the members of producers' cooperatives began to function in Ankara.

In a very short time it attracted the attention and won the respect of the local citizens.

The purpose of the new fruit and vegetable market was not to eliminate the local market places where the low income strata of our population purchase their requirements for fresh fruits and vegetables, but to provide protection for the producer who generally found it difficult to sell his products at reasonably profitable prices and also for the consumer who was usually forced to buy low quality-products at high prices.

The producers, some time ago, joined forces by forming cooperatives and these cooperatives eventually united under unions. To complete the cycle, the unions organized themselves to undertake the marketing of their products. As a result of such efforts, it has now been possible to prepare standard products free of defects, in attractive packages.

The Ankara Market Place came into existence as a result of these efforts. The founders of the Market Place are the Southeastern Table Grapes, Marmara Table Grapes, Antalya Citrus Fruits, Peaches, Malatya Apricot, Potato, Onion and Vegetables Cooperatives Unions.

Sales of the products of these Unions in their own Markets are made after compliance with standards and are inspected by authorized officials. The need for standards for many items of fruits and vegetables for which standards have not yet been prepared, however, is becoming more apparent every day.

ISO COUNCIL CONVENES IN GENEVA

p. 25-27

The 1969 meetings of the ISO Council were held in Geneva as of 25 September 1969.

On 24 September, ISO's Executive Committee held a 4-hour meeting chaired by ISO President Faruk A. Sünter to review the last-minute preparations and determine the direction to be given to the subjects on the Agenda of the Council meeting.

At this meeting of the EXCO, Mr. F. F. van Rhijn (Holland) and Dr. A. N. Ghosh (India) whose terms of office on the Council were terminated took their seats for the last time.

Sir Jehangir J. Ghandy, the immediate past president of ISO, being in town for the Council meetings, also attended the EXCO meeting, and Dr. Fr. Laque, President of USASI, Mr. R. P. Trowbridge, an American delegate, Celâl İmre and Veli İsfendiyar, members of the Turkish Delegation were allowed to attend the meeting as observers.

As the Agenda items concerned mostly financial matters, Mr. J.-C. Hentsch Treasurer of ISO also attended the meeting. EXCO studied ISO's Budget for 1970 and agreed to submit a proposal to the Council for the withdrawal of membership of Argentina and Albania, as they had been unable to pay their contributions for the last three years. Another important item on the Agenda was ISO's Council and General Assembly meetings to be held in Ankara in 1970.

On September 1969 at 9.30, the Council commenced its work with an opening speech by President Sünter. Mr. R. Frontard, Mr. P. Zeller and Mr. H. Durand of France, Mr. N. Ludwig, Mr. K. Orth and Miss R. Guttmann of Germany, Mr. R. Shayegan and Dr. H. Ali-zadeh of Iran, Mr. T. Fujisaki, Mr. K. Ito and Mr. H. Sabgusa of Japan, Prof. de Langen, Mr. Van Zwieten and Mr. J. M. Madsen of Holland, Mr. B. Planeta of Poland, Dr. A. Vrethem and Mr. J. Ollner of Sweden, Dr. A. Geneidy of U.A.R., Mr. H.A.R. Binney, Mr. G. Weston, Miss R. M. Mockbridge and Mrs. M. B. Miles of the U.K., Dr. F. Laque, Mr. R. P. Trowbridge and Mr. D. L. Peyton of the U.S.A., and Prof. V. V. Boitssov, Mr. B. A. Remizov, Mr. V. G. Treskov and Miss E. N. Markova of the USSR participated in the Council meeting. Turkey was represented by TSE's Vice-President Mr. Celâl İmre, Board of Govenors members Mr.

Kazim Turgay and TSE's Secretary General Mr. Veliid Isfendiyar.

Peru sent regrets for being unable to attend and Pakistan participated the next day with its delegate Mr. S.A.D. Bukhari. AFNOR's President M. Louis Armand also joined the meetings on the second day.

The Council, during its three days session, dealt with a heavy agenda and agreed on various items among which were the General Review, Technical Committees, Implementation of SI Units in ISO Work, Revision of the Directives of the Technical Work of ISO, Formation of Technical Divisions in the ISO Central Secretariat, Consumer Affairs (ISCA), Liaison with Other International Organizations, the ISO Budget for 1970.

The ISO Budget of 3.870.000 Sw.Fr. for 1970 was accepted at the Council meeting. The form of the Budget was different from the previous ones in that it was more detailed, and with no increase foreseen in the contributions of the member bodies.

As known, following calculations made before President Faruk A. Sünter came into office, an annual increase of 20 percent had been foreseen in the contributions for a duration of five years. Nevertheless this resolution taken by the Council in 1967 had not been placed into practice and it was decided to carry on without enforcing any increase until the end of 1970.

It is necessary, according to ISO regulations, to inform members at least two years in advance of any increase in contributions. However, as it appears, that an increase of about 15 percent will have to be applied as of 1971, and taking into consideration that no increase had been enforced for the last three years, the Secretary General was authorized to inform the members in time that the 1971 subscriptions may have to be increased by 15 percent.

Our readers will remember that President Sünter had stated at the 50th anniversary celebrations of voluntary standards in the U.S.A. to which he was invited as an honorary guest, that the general public was not sufficiently aware of standardization and its advantages, and had proposed that a «World Standards Day» be celebrated each year through national standards bodies in 56 member countries under the direction of ISO's Central Secretariat. The idea is that, on World Standards Day, the world press, radio and television networks would be invited to concentrate on the subject of standardization and the attention of the general public would be drawn to standardization also by means of seminars and panel discussions.

President Sünter had repeated this proposal at the 50th anniversary of standardization in Belgium.

As this idea of President Sünter was received favourably by the standardization world, it was included in the Agenda of the Council as a separate item. The Council resolved that the World Standards Day be celebrated for the first time in 1970 on October 14, which is the date on which UNSCC resolved to set up ISO in 1946.

The Council also agreed, in compliance with the EXCO decision, to terminate the membership of Argentina and Albania.

Another important item on the Agenda of the Council was the programme of the ISO's 8th General Assembly in Ankara in 1970.

According to the programme which was jointly prepared by the officials of TSE and the Secretary General of ISO and reviewed by EXCO, the events of the 8th General Assembly of ISO will last 11 days.

In addition to the meetings of the ISO Council and the committees attached to it, more than ten technical committees will hold meetings during this period. The General Assembly meetings have been

programmed differently this time, to include panel discussions with well-known standards personalities of the world on transportation, agriculture, security standards and consumer problems.

The Council also elected unanimously Mr. Reza Shayegan, Director General of the Standards Institute of Iran to the Vice-Presidency of ISO for the 1970-72 term in place of Mr. H.A.R. Binney who will complete his term in office in December.

The Council agreed to extend a vote of thanks to Mr. Binney for his outstanding services and a letter to this effect was signed by all the Council members.

The members of EXCO for 1969-70 as nominated by the Council will be :

R. Frontard	France
N. Ludwig	Germany
J.M. Madsen	Holland
J. Ollner	Sweden
H.A.R. Binney	U.K.
D.L. Peyton	U.S.A.
Prof. V.V. Boitsov	U.S.S.R.

The President expressed his appreciation to the ISO Central Secretariat for having the Council resolutions typed and distributed to the members before the meeting adjourned, at 13.00 hours on Saturday the 27th September 1969.

ETRTO MEETING IN LUXEMBOURG

p. 29

ETRTO (European Tire and Rim Technical Organization), taking into consideration the fact that the first standards for tubes and tires were adopted by the Turkish Standards Institution, invited it to this year's General Assembly. Prof. Tarik G. Somer, member of TSE's Board of Governors attended the General Assembly which took place in Luxembourg from 24 to 26 September 1969.

Prof. Somer in a speech expressed his pleasure at participating in the General Assembly and gave the listeners information about TSE.

By a decision of the Presidium, TSE was unanimously elected «Associate Member» to ETRTO.

Dr. Somer also visited the Goodyear and Uniroyal Laboratories during his stay in Luxembourg.

KENYA JOINS ISO AS CORRESPONDENT MEMBER

p. 29

Kenya has been accepted as a Correspondent Member of ISO. It is the tenth country to be accorded this category of membership, created by the ISO Council in 1964 to cater for those countries not yet in a position to set up their own national standards body.

RCD STANDARDIZATION COMMITTEE TO MEET IN ANKARA

p. 29

The Standardization Sub-Committee of the Committee on Industry of the RCD (the Regional Cooperation for Development, between Iran, Pakistan and Turkey) will meet in Ankara on 2 and 3 October 1969.

Our readers will remember that the foundations for cooperation regarding standardization within RCD were laid in 1964 during the ISO General Assembly which took place in New Delhi, when the Presidents of the standardization organizations met together.

A Committee was therefore formed and held an initial meeting in Karachi in June 1965.

Cooperation among the standardization organizations of the three countries continued through various contacts the officials made with each other on several occasions.

The Iranian and Pakistani delegates who will attend the Ankara meetings this time have already been determined. Our country will be represented by members of TSE, with representatives from the Ministry of Foreign Affairs and the State Planning Organization.